

ГРЕТИ ГАРА ГОРЬОКАДОБАЧКИ

• ИЗДАВАЧКА УСТАНОВА МАРТИРИА • ГОДИНА XIV • БРОЈ 32 • ДЕЦЕМБАР 2015 •

Свети Сава горњокарловачки

Издаје са благословом Његовог
Преосвештенства Епископа
горњокарловачког г. Герасима

Издавач:

Епархија горњокарловачка
Издавачка установа
„Мартирија“

Председник уређивачког одбора:

Његово Преосвештенство
Епископ горњокарловачки
г. Герасим

Главни и одговорни уредник:

Архимандрит
Наум (Милковић)

Графичка припрема и дизајн:

Протопрезвитер-ставрофор
Славиша Симаковић

Чланови редакције:

Протопрезвитер-ставрофор
Славиша Симаковић
Игуман Георгије (Станковић)
Протопрезвитер Саша Умићевић
Протонамјесник Предраг Сушић
Чтец Саша Лончина
г. Симиша Таталовић

Адреса уредништва:

Епархија горњокарловачка
Издавачка установа „Мартирија“
Карловац; Славе Рашкај бр. 14

Контакт:

телефон: 00385 (0)47 642 531
факс: 00385 (0)47 642 532
e-mail: naum.m89@gmail.com

Тираж:

1.000 примјерака

Штампа се средствима Епархије
горњокарловачке. Часопис није
намијењен за продају.

Ваше донације намијењене нашем
издаваштву можете уплатити на
жиро-рачун Епархијског управног
одбора Епархије горњокарловачке:

IBAN HR57 2484 0081 1025 9512 2
Raiffeisen BANK Austria d.d.

Рукописи и фотографије се не
враћају. Текстови и прилози
објављени у часопису представљају
ставове аутора.

ISSN 1334-3467

ЧАСОПИС ЕПАРХИЈЕ
ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ

СВЕТИ САВА ГОРЊОКАРЛОВАЧКИ

• ИЗДАВАЧКА УСТАНОВА MARTIRIA • ГОДИНА XIV • БРОЈ 32 • ДЕЦЕМБАР 2015 •

Епископ Атанасије (Јевтић)

БОЖИЋНИ ПОЗДРАВ

*Божанском благодаћу Својом Бог је ставио самога Себе у човеково
биће, створивши га по Својој слици и прилици....*

.....стр. 4

Архимандрит Наум (Милковић)

ЛИЈЕК ЗА ВЈЕЧНОСТ, СМРТ ИЛИ ЖИВОТ ВЈЕЧНИ

*Обраћање архимандрита Наума на научном скупу у исламском
центру у Ријеци, поводом 100-те годишњице ислама у Хрватској*

.....стр. 5

јереј Драган Михајловић

ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ СВЕТЕ ТАЈНЕ СВЕШТЕНСТВА - 1. дио

*Јерархија је у Цркви установљена да би била
оруђе деловања Духа Светог у Светим Тајнама*

.....стр. 8

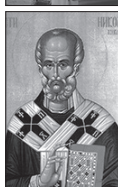
протонамјесник Предраг Сушић

ТРИ ВИЈЕКА ХРАМА СВЕТЕ ПЕТКЕ У СЈЕНИЧАКУ (1715-2015)

*Уз Божију и помоћ приложника, планирано је да у 2016. години
обнова буде потпуно приведена крају и да се храм освети.*

.....стр. 11

Извор: www.spc.rs

ЖИТИЈЕ И ЧУДА СВ. ОЦА НИКОЛАЈА

*Човекољубље овог свежалостивог светитеља Божјег је неизмерно,
јер је васцело од човекољубља Јединог Човекољупца.*

.....стр. 15

Саша Лончина

ПОСЛАНИЦА ЕФЕСЦИМА СВ. АПОСТОЛА ПАВЛА

*Посланица развија тему од општег значаја, а то је остварење
избавитељске икономије Божије у историји човјечанства...*

.....стр. 20

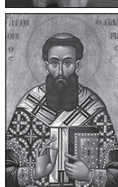

протојереј Слободан Дракулић

ВАСИЉ МУЖДЕКА

*...он је цели свој живот посветио помагању,
обнови и градњи своје Цркве...*

.....стр. 23

Свети Григорије Палама

О ПОСТУ

*Говоримо добро једни о другима и у самима себи расуђујмо и
развишљајмо о ономе што је добро пред Богом и пред људима....*

.....стр. 25

www.eparhija-gornjokarlovacka.hr

АКТУЕЛНОСТИ

*Вијести преузете са интернет
презентације епархије горњокарловачке*

.....стр. 28

БОЖИЋНИ ПОЗДРАВ

Божанском благодаћу Својом Бог је ставио самога Себе у човеково биће, створивши га по Својој слици и прилици, и узвисио човека као слободно и самосвесно, лично биће...

Рођење Христа Спаситеља, Бога Који је постао Човек, од Пресвете Дјеве Марије Богородице, највеће је чудо Неба и Земље, историје и вечности, овога и онога века и света. Јер на Божић, у пећини Витлејема, тога „Дома Хлеба” Божијег за нас људе, Предвечни Син Божији постао је историјски Син Човечији, да нас људе учини синовима Божијим. Творац је постао створење да нас као створења Божија учини бесмртном и обоженом децом Божијом. Са Неба, из Царства Божијег, сишао је на земљу у наше историјско биће и живљење Вечни и Непролазни, Бесконачни и Неизменљиви Бог, да нас, пролазне и ограничене и променљиве и смртне, учини вечним и непролазним, бесмртним у јединоме Бесмртном Богу — у Богочовеку Христу Спаситељу.

Зашто је Бог постао Човек? Зашто се Христос оваплотио, и узео на Себе истинску људску природу, и постао прави и потпуни човек као и ми људи? Какав је крајњи циљ тог Божанског Домостроја, „Божанске Икономије” спасења, како кажу Свети Оци наше Свете Православне и Апостолске, Саборно – Католичанске Цркве?

Ево одговора на то питање Светог и Богоносног оца нашег Григорија Паламе, Архиепископа Солунског (Беседа 16. на Божић, из 14. века):

„Оваплоћење Бога Логоса донело је нама људима неисказана блага, па и само Царство Небесно. Колико је до оваплоћења и очовечења Бога Логоса небо било далеко од земље, толико је далеко било од нас Царство Небесно...

Син Божији постао је човек, да би показао на какву нас висину Он узноси; да не бисмо уобрази́ли како смо сами себе ослободили робовања ђаволу, да би Он, као двострук природом (тј. Бог и Човек = Богочовек), постао посредник, усклађујући својства обеју природа, да би раскинуо окове греха, да би показао љубав Бога према нама; да би показао у какав смо бездан зла ми били упали, те је било потребно оваплоћење Бога, да би постао за нас пример унижења, које је свезано са телом и са страдањима, да би нама постао лек против гордости, да би показао да је Бог створио нашу природу добром, да би постао началник (= зачетник и првенац) новог живота, потврдио наше васкрсење и прекратио незнање, да би поставши Син Човечији и узевши удела у смрти, учинио људе синовима Божијим и учесницима божанског бесмрћа, да би показао да је људска природа, за разлику од свих створења, саздана по лику Божијем, да је она толико сродна с Богом, да се може сјединити с Њим у једној Ипостаси (=Личности), да би почаствовао тело, и то смртно тело, да горди дуси не би смели сматрати себе

и мислити о себи да су они драгоценији од човека, и да се могу обожити услед бестелесности и привидне бесмртности, да би сјединио раздвојене природом људе и Бога, сам Христос постаје посредник у обема природама...

Божанском благодаћу Својом Бог је ставио самога Себе у човеково биће, створивши га по Својој слици и прилици, и узвисио човека као слободно и самосвесно, лично биће...

Бог је украсио нашу људску природу као Своје будуће обличје, у које се Он изволе обући оваплоћењем...

Људска природа је толико чиста, да може бити сједињена са Богом по Ипостаси (= Личности Христовој), и нераздељива живети и пребивати с Њиме у вечности.”

Ето зашто се, дакле, по Светим Оцима, Христос на Божић оваплотио и постао Дете од Пресвете Богомајке, у јаслама Витлејемским, у благословеној овчијој пећини, над којом су тога часа Анђели Небески певали сверадосну песму:

„Слава на висини Богу, и на Земљи мир, међу људима добра воља!”

Та песма је наш хришћански, православни програм за све људе и народе, како пре две хиљаде година тако и данас, тако и до века. То је био програм живота и рада и понашања и владања и човековања (=хуманости) наших отаца и праотаца православних, наших Српских Мученика и Праведника, наших витезова Крста часног и Слободе златне, наших ратара и ратника, наших радника и посленика на сваком честитом људском и народном, човечанском послу и служби.

Та небеска слава Божија, и тај спаситељни Мир Христов, и та богодана Добра Воља међу људима – нека данас о Божићу, и у све дане живота нашег, буде са свима нама, и свима Божјим људима и створењима! Нека сва Земља постане Витлејемске јасле, да пр и ми Богомладенца Христа у срца свију нас, и у домове свих верних и правих људи Божијих, посебно напаћеног народа нашег Православног, који се ево већ седмо лето не смирује, растрзаван споља и изнутра, а жедан мира и љубави, правде и слободе, жедан Христовог Божића и Царства, које Христос Спас доноси и даје за све нас у овај свеспасоносни дан и Празник Божића.

Мир Божји! Христос се роди! Срећан Божић!

Благословена Нова Година благодати Господње!

Текст преузет из часописа Видослов, бр. 10 /1997

ЛИЈЕК ЗА ВЈЕЧНОСТ, СМРТ ИЛИ ЖИВОТ ВЈЕЧНИ

Обраћање архимандрита Наума на научном скупу у исламском центру у Ријеци, поводом 100-те годишњице ислама у Хрватској (17. октобра 2015. године)

Када говоримо о медицини са Православне тачке гледишта, онда прво морамо анализирати појмове лијек и љекар кроз Свето Писмо и за Цркву значајне љекаре и душебрижнике. Никако не требамо заборавити значај философа – отаца, који су на неки начин покушавали да досегну до тајне, те да нађу смисао вјечног постојања, односно да дају одговоре на питање зашто након болести долази и смрт, напомињемо, углавном долази смрт. Оно што ћемо се трудити, у заданим оквирима, јесте и да на један историјски начин покушамо да представимо медицину уопште али и да покажемо њен унутрашњи развој, а онда и међурелигијску заједничку улогу. Такођер, најбитнија ствар која је заједничка свима, јесте да у основи свега стоји човјек. Човјек који је као такав једино биће склоно болести, било физичкој или психичкој и то тек након пада.

Када говоримо о грчкој медицини, не можемо, а да не поменемо бога за кога су стари грци вјеровали да је бог медицине и да помаже, његово име је Асклепије¹ (грч: Ασκληπιός) и био је син Аполонa. Такођер, грчко пимање медицине на неки начин би се могло довести у супротно са данашњим ставовима и Цркве и савремене медицине. Наиме, стари Грци су сматрали да је болест искључиво била воља Божија, те се тако сматрало да је болест казна Божија, за коју се кроз приношење жртава Бог умољвао за оздрављење. Као и све медицине древних народа и грчка медицина је прошла кроз све фазе, те на крају долази до оне крајње, научне.

Након Грчке, неизбежно је, да у погледу културолошког и другог доприноса, поменемо и древни Рим. Међутим, Римљани на пољу медицине нису дали готово никакав допринос, али оно што се зна јесте да су Римљани били велики и добри градитељи па су тако подарили цивилизацији велики допринос у јавном здравству и санитарној легислацији (законодавству). Тако да када говоримо о медицини старих Римљана управо мислимо на то.

Такођер, веома је занимљиво и то да оно што бисмо у прошлости, на неки начин могли сматрати медицином и љекарством, данас је окарактерисано као алтернативна медицина или како још кажемо народна медицина. Народна медицина, вјерујемо, а сложићете се сви, припада свима нама те је свака народност или вјера посједује. На овом мјесту ћемо се у оквиру јеврејског доприноса медицини, сјетити и улоге босанских сефарда код којих су рецимо за кућну апотеку постојале и одређене биљке које су помагале при тјелесном оздрављењу, а то су нпр:

СЉЕЗ – у води кад је кухан као напитац дјелује против кашља.

АШЛАМА – као чај потпомаже измокравању.

БОКВИЦА – дијелови биљке користе за лијечење рана и убода.

БОРАНИЈА – чај од махуна користи се за снижавање шећера у крви.

БОРОВНИЦА – лист и плод се користе за проčiшћавање мокраћних путева и јачања крви итд.

Оно што је веома битно да кажемо, јесте да је

падом римског царства нова престолница постао древни Цариград или Константинопољ, који ће временом постати мјесто обновљене грчке културе и свјетске уопште, а који ће у оквиру Византиског царства дати велики допринос медицини уопште па тако и црквеној, јер је величина те државе управо била у томе што је успјешно апсорбовала (прихватила) сва начела хришћанства. Оно што треба рећи за византијску медицину јесте да она није била теоријска, него практична тј. емпиријска, те је стекла велики углед и дала велику заслугу за развој медицинске мисли.

Тако је на примјер, одлуком првог Васељенског сабора у Nikeји, одлучено да Црква започне са отварањем азила и црквених болница што је прво учинио св. Василије у Кесарији Кападокијској, те св. Јован Златоусти који је уредио болницу са сталним љекарима и болничарима.

У вријеме Византије, нарочито на Истоку али и на Западу, централно мјесто за медицину заузеле манастири или самостани. Тако на Истоку имамо манастирске болнице: Продромос у коме је отворена и медицинска школа (тад и током цијелог средњег вијека на Западу ни у једној болници није било љекара) и Пандократор, по узору на њих отворене су болнице за вријеме Немањића у Хиландару, Студеници, Дечанима (када говоримо о нашој помјесној цркви), али такав утицај и тенденција отварања здравствених установа се проширио на све православне народе.

Хришћанска начела попут милосрђа - пружања помоћи у невољи, лијечења итд. монаси су преточили у практични рад, те тако почели да лијече братију, манастирско особље, а онда и све остале у новооснованим манастирским или самостанским болницама. На Западу треба поменути и допринос бенидиктинаца, чији је оснивач св. Бенедикт подигао прву самостанску болницу. Не знамо колико је то лијечење било успјешно с обзиром да у то вријеме као што рекошмо није било љекара на Западу, а историчари медицине су тај период окарактерисали као најжалосније поглавље у историји медицине.

Наша заједничка тежња јесте да исцјелимо човјека, да га усмјеримо у Царство Небеско, у вјечну заједницу са Богом. Човјек је створен за заједницу, но услјед једне стране навике, и потребе за собом самим, тј живјећи саможиво, па чак и изоловано од заједнице од ближњег а онда и од Бога, долази до удаљавања и од једних и од једног, а то је неминовно значило болест.

Дакле, човјек је у вријеме прародитеља Адама и Еве, осјећао близину и милост Божију и то је управо она заједница која га је одржавала у животу. Да бисмо потпуно разумјели ове ријечи, цитирам митрополита Јеротеја Влахоса који каже:

„Прије човјековог пада његов центар био је Бог. Његова душа била је хранена Божијом милошћу, а његово тијело душом испуњеном благодаћу. Ово је нешто што се односило на сва створења, а човјек је био господар свих њих. Међутим, сав

овај склад је био нарушен гријехом. Душа, удаљена од благодати Божије, сада пати у тијелу и тако страсти тијела оживљавају (егоизам, понос, мржња итд.). Тијело, пошто је престало да буде хранено душом, сада страда оптерећено тјелесним страстима (прождрљивошћу, посесивношћу, жељама тијела итд.).”²

О значају лијекова и оних који лијече, најбоље је говорио Исус син Сирахов (Свето Писмо Старог Завјета, Књига Сирахова, глава 38), гдје се између осталог каже:

„Поштуј љекара како му и припада, јер Господ сазда њега, и од Свевишњег – је исцелење, и од цара добија он дарове. Знање љекара узвисиће његову главу, и међу велможама он је поштован. Господ сазда из земље лијекове, и разумни човјек неће их занемаривати: њима он лијечи човјека и уништава болест његову. Спрематељи љекова праве их у смјесе, и занат њихов нема краја, и кроз њих бива срећа на лицу земље. У болести твојој не буди немаран, него се моли Господу, и Он ће те исцјелити. Остави гријеховни живот и исправи руке твоје, и од сваког гријеха очисти срце и подај мјесто љекару, јер и њега сазда Господ, и да не оде он од тебе, јер је потребан. Некада и у рукама његовим биће успјеха; јер се и он моли Господу, како би му Он помогао да подари болесноме олакшање и исцелење и продужетак живота.”

Даље се селимо у Нови Завјет гдје се каже: Болесне исцјељујте, губаве чистите, мртве дижите, демоне изгоните, на дар сте добили на дар и дајте, у светом Јеванђељу по Матеју (Мт. 10, 8).

У складу са овим ријечима или заповијестима, Црква је дала и велики број људи који су лијечили даром од Бога, користећи при том молитву али и лијекове. Било их је много а ми ћемо поменути само неке. Један од првих који себе тако и представља јесте јеванђелист Лука, у посланици Колошанима те каже: Поздравља вас Лука, љекар љубљени. (Кол. 4, 14).

У Православој традицији, поменућемо и љекара св. Пантелејмона³ цјелебника родом из Никомидије (данашњи град Измит у Турској, који је пострадао 304. године), који је у младости изучио љекарске науке. Наиме, исти је именом Христа лијечио, те је тако излијечио једног слијепца кога су многи љекари узалудно лијечили, због чега су га и оптужили, те је мученички скончао живот свој.

Сјетимо се и светих врачева Козме и Дамјана,⁴ бесребреника и чудотвораца поријеклом негдје из Азије. Од Господа Христа су добили дар лијечења, а назив бесребреници су добили јер су бесплатно лијечили, силом и влашћу од Господа даном им. Такође и ријеч врач је словенског поријекла, а значи љекар.

Такође као доктора који је лијечио молитвом и лијековима, (јер Господ је благословио и докторе и лијекове каже Исус син Сирахов), помињемо и Кира, који је с почетка живио и лијечио молитвом и лијековима у Александрији, учећи да се кроз по-

кајање и молитву огријеховљеном човјеку враћа тјелесно здравље.⁵

Како не бисмо ишли превише у прошлост и говорили само о људима из првих вијекова, поменићемо и једног нама блиског (временски) светитеља који је живио у 20. Вијеку, а ријеч је о св. Луки, Архиепископу кримском и симферопољском. Поред његовог гиманзијског и сликарског образовања, његова животна жеља за медицином одредила му је други пут. Школовани медицинар, радио је као хирург и руководиоц оперативне хирургије и топографске анатомије. Владика Лука као цивил, али и као свештенослужитељ, по благослову Цркве је и даље наставио да ради као хирург, но пред крај живота услијед разних околности (проблема са видом), наставио је да лијечи људе али није више оперисао, а нарочито интересовање показао је према лијечењу мелемима.

Црква као богочовјечанска ризница спасења, јесте та која жели да се сви спасу и у познање истине дођу, истине која је Живот Вјечни. Црква има терапеутски карактер по узору на ријечи пророка Језекиља: Бог не жели смрт грешника него да се обрати и жив буде (Јез. 33, 11). Понављамо, Бог је заједница коју ми оставарујемо кроз Свето Причешће, које је истински лијек за живот вјечни за шта потврду налазимо у ријечима Господа Исуса Христа: Који једе моје тијело и пије моју крв у мени пребива и ја у њему. Као што мене посла живи Отац, и као што ја живим због Оца, и онај који једе мене и он ће живјети због мене. Ово је хљеб који сиђе с неба: не као што оци ваши једоше ману, и помријеше; који једе хљеб овај живјеће вавијек. (Јн. 6, 56 - 58). И Бог ће отрти сваку сузу из очију њихових, и смрти неће бити више, ни жалости ни јаука, ни бола неће бити више; јер прво прође, каже свети Јован Богослов у Откровењу. (Отк. 21, 4).

На крају можемо закључити или пак напоменути да је Црква медицине дала и Светотајински карактер, тако што је установљена Света Тајна Јелеосвећења, освећења јелеја или уља или пак саборавање, за коју се сматра да ју је установио св. ап. Јаков брат Господњи по тијелу: Болује ли ко међу вама? Нека дозове презвитере црквене, и нека се моле над њим, помазавши га уљем у име Господње. И молитва вјере ће спасити болесника, и подигнуће га Господ; и ако је гријехе учинио, опростиће му се (Јак. 5, 14-15). Ове ријечи потврђује и св. ап. и јеванђелист Марко када каже: И отишавши проповиједаху да се покају. И демоне многе изгоњаху; и помазиваху уљем многе болеснике, и исцјељиваху (Мк. 6, 12-13). Најбољу дефиницију за ову Свету Тајну дао је архиепископ Аверкије Таушев када каже: Јелеосвећење је Света Тајна у којој се на болесника, уз помазивања његовог тијела јелејем, призива благодат Божија која исцјељује душевне и телесне немоћи,⁶ а тај призив или молитва звучу управо овако:

Оче Свети, љекару душа и тијела, ти си послао свога јединородног Сина, Господа нашега Исуса Христа, који лијечи сваку болест и искупљује од

смрти; излијечи и служитеља свога или служитељку своју; (име) од тјелесне и душевне немоћи, која га (је) обузела, па га (је) оживотвори благодаћу Христа твога - заступничким молитвама пресвете Владичице наше Богородице и увјек Деве Марије. Силом часног и животворног крста, заштитничким молитвама часних, небеских, бестјелесних сила, часног и славног пророка, Претече и Крститеља Јована, Светих славних и свехвалних апостола, Светих славних и побједоносних мученика, преподобних и богоносних отаца наших, Светих љекара који су бесплатно лијечили, Козме и Дамјана, Кира и Јована, Пантелејмона и Ермолаја, Сампсона и Диомида, Фотија и Аниките, Талалеја и Трифуна, Светих и праведних богоотаца Јоакима и Ане, и свих Светих.⁷ Јер си ти извор исцјељења, Боже наш, и теби славу узносимо, са јединородним твојим Сином и једносушним твојим Духом, сада и увијек и у све вијекове. Амин.⁸

У Будачком Доњем

О св. Дионисију Ареопажиту 2015.

Библиографија:

1. Свето Писмо
2. Alexander Wilder, History of medicine, New sharon, 1901
3. Епископ Николај Велимировић, Охридски пролог, Линц – Аустрија, 2001
4. Архиепископ Аверкије Таушев, Литургика, Београд 2007
5. Епископ Атанасије Јевтић, Велики молитвослов, Манастир Ћелије, 2011

-
1. Alexander Wilder, History of medicine, New sharon, 1901, str: 44 - 45
 2. Митрополит Јеротеј Влахов, <http://manastir-lepavina.org/vijest.php?id=7193> (06. 10. 2015)
 3. Епископ Николај Велимировић, Охридски пролог, Линц – Аустрија, 2001, стр. 479 - 480
 4. Епископ Николај Велимировић, Охридски пролог, Линц – Аустрија, 2001, стр. 414
 5. Епископ Николај Велимировић, Охридски пролог, Линц – Аустрија, 2001, стр. 68 - 69
 6. Архиепископ Аверкије Таушев, Литургика, Београд 2007, http://www.svetosavlje.org/biblioteka/Bogosluzbeni/Liturgika/Liturgika_56.htm (15. 10. 2015)
 7. Епископ Атанасије у фусноти бр. 18 у преуређеном издању говори и то како се у грчким и српским рукописним заоставштинама може наићи и на дужи списак светих који се помињу у самој молитви а који су предпостављамо имали неку везу са медицином тога времена.
 8. Епископ Атанасије Јевтић, Велики молитвослов, Манастир Ћелије, 2011, стр 145 Превод текста са грчког на српски извршио је архимандрит Јустин Поповић, а Епископ Атанасије је допунио издање овог молитвослова и његов је нови приређивач.

ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ СВЕТЕ ТАЈНЕ СВЕШТЕНСТВА - 1. дио

Света тајна свештенства једна је од најдревнијих тајни наше цркве...

Јерархија је у Цркви установљена да би била оруђе деловања Духа Светога у Светим Тајнама...

Увод

Човјек је од увек тежио да оствари заједницу са Богом. Старозаветни Израил је осећао исту потребу, те је непрестано тражио знаке Божијег присуства. Сличну потребу можемо приметити и код незнабожачких народа који у свим појавама које их окружују траже обитавалиште неке више силе, те у тој потрази многим појавама у природи дају божански карактер¹. До ове појаве је довела слаба људска природа, која је свесна своје слабости. Човјек свестан своје слабости зна да је његова егзистенција доведена у питање и да он сам најмање може да допринесе своме опстанку.² Због тога он креће у потрагу за Богом. На путу боготражења њега сусрећу бројне тешкоће, које ометају нормално кретање човека тим путем. Није лако „довести у сагласје са истинама вере свој уобичајени, свакидашњи живот.”³ На стази богоспознаје многи залутају, јер споредни путеви често човеку изгледају важнији и лакши од пута живота и тада човек заслепљен проблемима овога свијета скреће са њега и одлази у таму. Да би човек истрајао на путу обожења мора имати снажну вјеру, јер само она га може чувати од мноштва искушења која силно насрћу на њега. Вјерујући човек је и обожен човек, те у њему обитава благодат Божија којом он побеђује сва искушења. Он је тада у стању да превазиђе сваку препреку на путу за Царство Небеско и да га задобије. Тада у човеку делује сила Божија која га чува од искушења и помаже му да их преброди. Велики подвижници су били прави извори силе Божије која је деловала кроз њих.

На овом путу човјека су одувек водили свештеници. У скоро свим религијама свијета, свештенство је имало велику улогу у вођењу народа. Наиме, скоро сви народи су следећи своју религију били послушни свештеницима који су неретко доносили и политичке и војне одлуке. У јеврејском народу кроз читаву историју видимо силно деловање свештенства. Наиме, свештеници су неретко били и политичке вође народа. Међутим, са појавом хришћанства, свештенство добија сасвим нову улогу, која се први пут пројављује у историји. Они постају духовни родитељи народа, који их управљају на путу обожења и својим трудом

и залагањем им отварају врата Царства Божијег.

У овом раду ћемо говорити о Светој тајни свештенства. Наиме, сагледаћемо њен историјски развој од ранохришћанског времена, па све до данас. Такође, ћемо говорити и о смислу ове Свете тајне.

Света тајна свештенства у новозаветним списима и постапостолском периоду

Света тајна свештенства је једна од најдревнијих тајни наше цркве. Ако бисмо следили њен историјски пут, дошли бисмо до првих дана живота Цркве. Наиме, трагове ове Свете тајне имамо у најранијим списима Цркве, односно већ у самом Новом завету. Апостол и јевађелист Лука нам је у својим Делима апостолским записао постојање ове Свете тајне у најранијој Цркви. Њу можемо видети већ при самом избору седморице ђакона.

У раној Цркви, поред опште царско-свештеничке службе, којој су припадали сви чланови Цркве, постојале су и посебне службе које нису обављали сви вијерници, то значи да их нису могли обављати сви чланови Цркве.⁴ Црква није себи могла да допусти неред и хаотично јерархијско стање, какво се могло сусрети у многим верским заједницама с почетка ове ере. Такав неред у Цркви никада није постојао још од апостолског доба. Црква је дужна да зна ко у њој врши ову или ону службу, и зато сва лица која у њој обављају службе морају бити постављена на службу коју врше.

У Цркви су живот, делатност и службе могуће само на основу благодатних дарова. Само она лица која имају благодатне дарове могу обављати службу у Цркви.⁵ Рукоположење не представља назначење још и због тога што Бог низводи Дарове Духа на онога кога Сам Он предодређује и призива на служење.⁶

У раној Цркви су постојале многе службе које су током времена биле укинуте, јер више нису биле неопходне. Међутим, постојале су и неопходне службе које нису смеле бити укинуте: Епископска, презвитерска и ђаконска. Чување тих служби је било поверено локалним Црквама, које су се о њима старале. Свака локална Црква се старала да не остане без тих служби, а нарочито без Епископске, без које не може постојати ни Црква.⁷ После смрти једних

1 Древни народи су услед свог незнања многим за њих тада неописивим појавама у природи давали божански карактер. Они су желели да опишу те појаве, а пошто то нису могли да учине они стварају читаво друштво богова који управљају њима.

2 Види Лк 12, 25-26.

3 Митрополит Јован Сничев, Буди веран до смрти, Београд 2005, стр. 419.

4 Николај Афанасјев, Еклисиологија ступања у клир, Краљево 2008., 7.

5 Исто.

6 Исто.

7 Николај Афанасјев, Еклисиологија ступања у клир, 8.

лица, постављана су друга, и тако се Епископска служба чува у Цркви од апостолског времена.

Када је у питању хиротонија Епископа старање Цркве се огледало у томе што је она на ову службу бирала људе који су били угледни и најподобнији за њено вршење. Само рукоположење од наранијих времена се састојало из три дијела:

- Први моменат је увек био избор лица;
- Други је молитва Цркве да Бог пошаље благодатне дарове на изабраног и полагала је руке на њега
- Трећи моменат је свједочење Цркве да је Бог послао дарове на рукоположеног.⁸

Данас, нажалост не поседујемо опис рукоположења из апостолског доба. Међутим, у списима из апостолског времена имамо сачуване одређене моменте који нам јасно упућују на постојање Свете Тајне рукоположења. Једно је засигурно да она није у најранијим временима имала исти облик какав има данас, али је и сигурно да је она постојала. На почетку поглавља смо поменули избор седморице ђаконa, који светописамски тескт описује: „И реч ова би угодна свему народу. И изабраше Стефана, човека испуњена Духом Светим, и Филипа... и поставише их пред апостоле, и ови помоливши се Богу положише руке на њих” (Дап 6, 56.). Ако изузме избор Матије за апостола уместо Јуде, ово је прво рукоположење у Цркви. „Седморица су, са сагласношћу народа, била рукоположена од стране апостола који су уз молитву положили руке на њих.”⁹ После овог рукоположења, апостоли су свуда на исти начин рукополагали. Исто је чинио и апостол Павле за сваку Цркву коју је основао. О томе сведочи и јеванђелист Лука речима: „И рукоположише им презвитере за сваку Цркву, на помоливши се Богу с постом предадоше их Господу у Којега вјероваше”(Дап 14, 23). Ово је био једини начин на који су апостоли могли испунити тестамент који има је оставио Христос пре вазнесења: „Идите и научите све народе крстећи их у име Оца и Сина и Светога Духа” (Мт.).

Овим библијским сведочанствима, да бисмо на најбољи начин разумели Свету тајну рукоположења у ранохришћанском периоду, морамо придодати и сведочанство Светог Климента Римског. Он пише: „Ово, дакле, постављење од Апостола и после њих од других славних мужева, са сагласношћу целе Цркве, који су непрекорно служили стаду Христовом са смиреноумљем, тихо и спокојно, и од свих посведочени током дугог времена, сматрамо да њих није праведно избацити из те службе.”¹⁰ Климент још говори да су апостоли рукополажући Епископе, заповедали да после смрти оних које су они поставили други, са сагласношћу целе Цркве, заузму њихово место. „Сагласност о којој се овде говори може означавати две ствари: прво, да их

је изабрала цела Црква, и друго, да је постојало сведочење Цркве о томе да је Бог низвео дарове Духа на њих за њихову службу.”¹¹

Вјероватно да у ранохришћанско време није постојала велика разлика између рукополагања различитих клирика. Наиме, у каснијим временима на Западу се појављује извесна разлика између рукоположења Епископа, презвитера и осталих клирика, што је утицало на праксу Источне Цркве. Иако данас немамо сачуван обред рукоположења из овога времена, примјетили смо да је он и у то вријеме имао три главна момента која ће се очувати кроз време све до данас. У наставку рада ћемо говорити нешто више о Светој тајни рукоположења у каснијим периодима, њеној форми данас, као и њеном смислу, различито тумаченом на Истоку и Западу.

Света тајна свештенства у вријеме Византије

Први моменат рукоположења, као што смо већ рекли у претходном поглављу, од давнина је био избор лица која се постављају на службу. „Тај избор, независно од његове форме, вршио се ради рукоположења, те су зато непосредно за њим следили и остали моменти рукоположења.”¹²

⁸ Исто.

⁹ Наведено дело, 10.

¹⁰ Дела апостолских ученика, Врњачка Бања – Требиње 2002., 197-198.

¹¹ Николај Афанасјев, Еклисиологија ступања у клир, 9.

¹² Николај Афанасјев, Еклисиологија ступања у клир, 10.

Наиме, у Византији се одомаћила и употреба термина хиротонија. Тада ће се успоставити и правило да Епископа постављају два или три епископа, а да ђакон и презвитера може постављати један Епископ.

У то време се формира и сам данашњи обред хиротоније. Наиме, када Црква добија слободу, почиње се настојати на једнообразности свих обреда. Слично се дешава и са Светом тајном свештенства која је била предмет бројних расправа у току васељенских сабора. Наиме, ако погледамо каноне Васељенских сабора видећемо да скоро нема сабора који се није дотицао проблема хиротоније. На њима је расправљано о многим проблемима који су били уско везани за само хиротонију. Наиме, они се нису увек односили на сам обред, него на услове за ступање у клир и слично.

У време Византије, епископи и ђакони су чинили веома сродну групу лица у црквеној служби.¹³ Ово се првенствено односи на моралне и друге особине које су морали да имају и једни и други приликом обављања своје службе. Такође они су били и сродни јер епископ не може савршавати Евхаристију без ђакон.¹⁴ Ова блискост ова два чина јерархије је у Цркви током историје изазивала велике проблеме, јер су одређени ђакони због блискости епископа имали великих претензија на власт. Због тога је у Византији повучена јасна граница између чинова јерархије и њихове власти.

Света Тајна свештенства данас

Света Тајна свештенства данас се такође састоји из три основна момента, које можемо лако уочити у њеном вишевековном развоју. Наиме, она данас укључује три момента:

- „Избор од стране Цркве оног лица које је Бог предодредио за свештеничку службу;
- Свештенодејство у коме се измољавају Дарови Духа Светога;
- Сведочанство цркве да су Дарови Духа заиста ниспослани.”¹⁵

Свештенство је Света Тајна у којој се кроз архијерејско рукоположење („хиротонија”, од грчког χεῖρ - рука, и τίθημι „титхими” - полажем) на правилно изабранога спушта Дух Свети, постављајући га да савршава Свете Тајне и напаса стадо Христово. „Богоустановљеност Свете Тајне Свештенства условљена је богоустановљеношћу и значајем саме јерархије новозаветне Цркве. Јерархија је у Цркви установљена да би била оруђе деловања Духа Светога у Светим Тајнама, у учењу и управљању Црквом, те да би се кроз њу - по прејемству од апостола, који су Духа Светога примили од Исуса Христа - ток благодати непрекидно разливао од Христа као извора и на временски и просторно удаљене народе. Очигледно, постављање лица која су призвана да буду оруђа деловања Духа Божијег

може да изведе само Дух Свети, а не људи; сходно томе, начин постављања треба да буде нарочит, Божански, светотајински и при томе видљив.” Света Тајна свештенства савршава се само над лицима која су законито изабрана на дужност ђакон, презвитера или епископа, и назива се „хиротонијом” или „рукоположењем”, јер се, по узору на апостоле, обавља кроз молитву и полагање руке Епископа на главу онога ко се рукополаже. Света Тајна свештенства обавља се увек у олтару и то за време Божанствене литургије. Пошто новопосвећени Епископ и свештеник на дан свог посвећења учествује у освештању Светих Дарова, хиротонија над њим обавља се само на Литургијама светог Јована Златоустог или Василија Великог. А на литургији Пређеосвећених Дарова може се обавити само рукоположење за ђакон и посвећење за ниже степене црквенослужитеља - ипођакон, чтеца, појца и свећеносца. На једној Литургији може бити рукоположен само један Епископ, један свештеник и један ђакон. Посвећење у ниже црквене степене назива се „хиротесија” (χειροθεσία), што значи полагање руке. Хиротесија се не обавља у олтару, него на средини храма. Она може бити извршена и изван Литургије. Нико не може бити посвећен у више степене црквог клира, ако прстходно није прошао ниже. Први степен клира је степен чтеца или појца. Посвећење за чтеца или појца обавља се на средини цркве, обично пре почетка Литургије (могуће је одједном посветити и неколико лица).

Рукоположење за ђакон може да се обави само на Литургији, било потпуној, било Пређеосвећених Дарова. Ђакон не савршава Свету Тајну Евхаристије, него само служи приликом њеног савршавања. Стога се његово рукоположение на потпуној Литургији обавља тек после освећења Светих Дарова, тачније после речи архијереја: „И да будут милости...”¹⁶ док се на литургији Пређеосвећених Дарова рукоположење за ђакон обавља после Великог входа, пре јектеније: „Исполним вечерњују молитву нашу Господеви.”¹⁷ Ипођакони доносе архијереју катедру и постављају је код левог угла Престола. Архијереј седа на њу тако да не буде леђима окренут Светим Даровима. Два ипођаконa приводе онога ко се рукополаже од средине цркве до пред Царске двери, држећи своје руке на његовом врату, док га другом руком држе за руке, и сагињу га доле „колико је могуће.” Старији ипођакон говори: „Заповеди.”¹⁸ Коначно, доводе га до самих Царских двери, где га прихватају протођакон и ђакон, један за десну, други за леву руку, при чему протођакон говори: „Заповеди, преосвећени владико.”¹⁹ Довођење ипођаконa који се рукополаже у олтар као и возгласи изражавају призив Божији, коме су сведоци народ, клир и епископ. Ушавши у олтар ипођакон се клања архијереју који седе на катедри лево од Престола.

13 Алексеј Петровић Лебедев, Свештенство древне Васељенске цркве, Београд 2002., 34.

14 Исто.

15 Николај Афанасјев, Екlesiологија ступања у клир, 19.

16 Архијерејски чиновник, 224.

17 Исто.

18 Архијерејски чиновник, 224.

19 Исто.

Архијереј га благосиља изображавајући руком знак крста. Затим будућег ђакона три пута воде у круг око Престола, што симболизује његов завет да ће се заувек посветити служењу код Престола Божијег. Обилазећи око Престола он га целива на свакоме од четири краја, како би доказао да побожно поштује светост Престола. После сваког опхода целива руку архијереја и „епигонатион“, то јест палицу, указујући тиме поштовање ономе преко кога се на њега спушта благодат Божија. Приликом овог трикратног опхода око Престола, певају се три црквене песме, и то најпре од стране свештенослужитеља у олтару, а затим их понављају појци: У првој песми: „Свјати мученици, иже добрје страдаше и вјенчавшесја, молитесја ко Господу, спаситисја душам нашим“ („Свети Мученици, који сте славно страдали и венце добили, молит се Господу, да спасе душе наше“)²⁰, оне ко се рукополаже указује се на свете мученике као на пример чврстине у вери и преданости светој Цркви чак до смрти. Друга песма: „Слава Тебје, Христе Боже, апостолов похвало, мучеников радованије, иже проповјед Тројица Јединосуштнаја“ („Слава Теби, Христе Боже, похвало апостола, радости мученика, чија је проповед Тројица Једносуштна“),²¹ указује да, по узору на свете апостоле и мученике, Јединосуштна Тројица треба да буде предмет и његове проповеди. Трећа песма: „Исаије ликуј, Дјева имје во чреве и роди Сина Емануила, Бога же и човека, Восток имја Јему, јегоже величајушче, Дјеву ублажајем“ („Исаијо ликуј, Дјева у утроби заче, и роди сина Емануила, Бога и човека, Исток је име Њему, Њега величајући, Дјеву прослављамо“),²² показује да основ свештенства представља очовечење Сина Божијег и да учење о томе представља главни догмат и темељ

Цркве. После трећег опхода рукополагани се три пута клања Престолу говорећи: „Боже, смилуј се мени грешном“,²³ а затим код десног угла Престола клекне на десно колено (не на оба, што чини онај кога рукополажу за презвитера); то означава да се ђакону не поверава потпуно свештенослужење, већ само један његов део, односно да му се поверава служење при Светим Тајнама, али не и њихово савршавање. Потом онај кога рукополажу наслања укрштене руке на Престо, дотичући и челом свету Трпезу између руку, што означава да све силе душе и тела посвећује служењу код Престола Божијег. Архијереј устаје са катедре и полаже крај свог омофора на његову главу, у знак благодати Божије која га осећује; после трикратног благослова полаже руку на његову главу и након возгласа протођакона: „Пазимо“,²⁴ произноси наглас молитву којом се савршава Света Тајна: „Божанска благодат, која свагда лечи немоћи и допуњава оно што недостаче, поставља (име), најпобожнијег ипођакона, у ђакона: помолимо се за њега, да дође на њега благодат Свесветог Духа“.²⁵ Као одговор свештенослужитељи у олтару три пута поју: „Господи, помилуј“,²⁶ а затим појци полако и отегнуто певају на грчком: „Кирие елеисон“,²⁷ у знак нашег јединства са грчком Црквом, од које је наша Црква првобитно добила благодат свештенства. Док се ово пева, архијереј три пута благосиља руком главу рукополаганог и чита над њим тајне молитве у којима тражи благодатне дарове неопходне за његово служење. Протођакон пак тихим гласом произноси јектенију у којој помиње како онога који рукополаже, тако и онога који се рукополаже. Након читања молитава архијереј уз благослов полаже на

20 Исто.

21 Исто.

22 Архијерејски чиновник, 224.

23 Исто.

24 Наведено дело, 225.

25 Исто.

26 Исто.

27 Исто.

новопосвећенога свештене одежде које одговарају његовом чину. Ћакону се скида орар, који је као ипоћакон носио опасан у виду крста, и архијереј му га полаже на лево раме, потом му навлаче наруквице, а на крају му у руке дају рипиду. При томе архијереј сваки пут возглашава: „Аксиос” („Достојан”),²⁸ што понављају сви свештенослужитељи и појци. Ово је свечана објава да је рукоположени постао достојан да се обуче у знаке свога чина и обавља службу која му је повјерена. Новорукоположени ћакон стаје са рипидом у рукама покрај Престола „да пази светиње,” то јест да чува Свете Дарове. Обично ћакон стане са леве стране Престола и лелуја рипидом изнад дискаса и Чаше све до возгласа „Светиње светима,” када одлаже рипиду како би заједно са свима приступио светом Причешћу. Као знак тога да се у новорукоположеном догодила обнова Божанском благодаћу, он се први међу ћаконима причешћује Светим Тајнама. На крају Литургије новорукоположени произноси благодарну јектенију: „Ми који смо примили...”

Рукоположење свештеника се може обавити само на потпуној Литургији и при томе одмах после Великог входа, како би новорукоположени јереј могао да учествује у освештању Светих Дарова. Рукоположење свештеника је по свему слично рукоположењу за ћакона, уз извесне разлике и особености: за време Великог входа онај кога посвећују за јереја носи на глави „аер”, то јест воздух; њега од средине цркве не воде ипоћакони, него протоћакон и ћакон, а код Царских двери га прима и води око Престола не протоћакон, него најстарији од свештеника који саслужују архијереју, архимандрит или протојереј, који такође возглашава: „Пазимо”²⁹; затим, он пред Престолом преклања оба колена, у знак тога да прима на себе више служење, па стога и веће бреме од ћакона. Јектенију „у миру Господу

се помолимо” такође не произноси протоћакон, него најстарији од јереја. Рукоположеном се, уз објављивање: „Аксиос”, облачи свештеничка одежа: епитрахил, који му стављају након скидања орара, појас, фелон и у руке му се даје Служебник. Новорукоположени стаје први међу јерејима, после најстаријег архимандрита, а први се и причешћује. После освећења Светих Дарова, архијереј уручује новорукоположеном део Светих Дарова са натписом „Христос”, уз речи: „Прими овај залог и сачувај га целим и неповређеним до последњег даха твог, јер ћеш за њега бити испитиван о другом и страином доласку великог Господа Бога и Спаса нашег Исуса Христа”.³⁰ Новорукоположени прима ову частицу Светих Дарова на сунђеру из антимиנסа који је положен на посебан дискос, одлази да стане иза Трпезе, положи руке на њу и чита у себи 50. псалм. Уочи возгласа „Светиње светима” он враћа ову частицу архијереју. Рукоположени на крају Литургије чита Заамвону молитву.

Из свега реченог видимо да се обред хиротоније од најранијих времена није битно изменио. Наиме, иако немамо сачуване обреде из првих дана Цркве, као и нешто каснијих, можемо на основу фрагмената и површних описа ове Свете тајне закључити да она одувек садржи своја три момента која смо изнели на почетку овог поглавља, а о којима смо и нешто раније говорили. Све то нам свакако сведочи о важности и узвишености ове Свете тајне. Такође, занимљива је и чињеница да се не разликује битно хиротонија чланова јерархије, и да је молитва приликом рукополагања иста, те да се у њој разликују само речи „техничке” природе.

У овом поглављу смо се више бавили самим данашњим обредом Свете тајне свештенства, а у следећем ћемо говорити о њеном смислу. То смо учинили јер се у самом обреду неретко крије и смисао, односно читава теологија Цркве.

28 Архијерејски чиновник, 225.

29 Наведено дело, 234.

30 Архијерејски чиновник, 239.

ТРИ ВИЈЕКА ХРАМА СВ. ПЕТКЕ У СЈЕНИЧАКУ (1715-2015)

Уз Божју и помоћ приложника из цијелог свијета, планирано је да у 2016. години, обнова буде потпуно приведена крају и да се храм освети.

Сјеничак је мјесто на Кордуну које се састоји од три села: Горњег, Доњег и Ласињског Сјеничака. Са површином од шездесет и три километра квадратна, Сјеничак је највеће село на Кордуну. Био је то један од најстаријих и највећих средњовјековних градова на нашем подручју, који је почетком 17. вијека, након постојања дугог пет вјекова, напуштен и порушен у турско-аустријским ратовима. Напуштено подручје, крајем тог вијека, насељавају Срби у оквиру Војне крајине.

Српскоправославна парохија и Црквена општина Сјеничак насељена је око 1680. године, под царем Леополдом, и обухвата села Сјеничак, Моравци, Ковачевац, Пркос, Ласиња, Црна Драга, Муљци и Селница. На подручју сјеничарске парохије биле су 783. српске куће и у њима је живјело 6.285 Срба православне вјере. У Сјеничаку је 1715. године, за владавине аустријског цара Карла III (1711-1740) и у вријеме столовања митрополита Вићентија Поповића и горњокарловачког Епископа Данила Љуботине, саграђена је православни храм од дрвета, посвећен Светој Петки. У саставу храма тада дјелује и пучка школа. Темпло-иконостас храма сликао је Јаков Шашел, 1873. године. У тој старој цркви једно време је служио славни Архијереј нашег Владичанства, Данило Јакшић. Дрвени храм срушен је 30. августа 1934. године.

У периоду до Другог свјетског рата у Сјеничаку су дјеловале двије парохије – I и II сјеничарска парохија, са двојицом свештеника, што говори о њиховом значају, величини и бројности парохијана.

На мјесту дрвеног храма, под водством горњокарловачког Епископа др. Максимилијана Хајдина, организована је градња новог храма. По нацрту архитекте Миле Манојловића и под руководством свештеника I и II парохије у Сјеничаку, јереја Саве Димовића и оца Стефана – Мане Божичковића и Управног одбора Црквене општине у Сјеничаку под руководством Јосифа Гвојића и Николе П. Бижића, од 26. августа 1934. до 3. јануара 1935. године радове је извео овлаштени градитељ инж. Никола Марић из Карловца.

Усташе су 1941. године храм опљачкале, запалиле парохијски дом и свештенике протјерале. Године 1942. ова зидана Црква је срушена, а материјал је коришћен за изградњу кућица у попаљеном селу. Остали су само темељи. Готово пет деценија касније, у годинама кад су се људи враћали Цркви и православној вјери, 1989. године, на иницијативу Срба из Канаде и исељених Сјеничараца, а уз благослов горњокарловачког владике Симеона, почела је обнова Храма Преподобне мати Параскеве.

На темељима срушеног храма средствима донатора, међу којима су предњачили управо Сјеничарци из Канаде, под руководством протојереја Чеде Савичића почела је градња новог храма који је по изгледу и димензијама сличан срушеном храму. Подигнути су зидови, а наставак радова зауставио је нови рат 1991. године. И у рату, упркос тешким годинама, идеја о завршетку храм а није напуштана. Па је за време одржавања Дана Саве Мркаља, крајем јула 1994. године, у Сјеничаку договорено да се настави са радовима и да се преузму звона која су била изливена у ливници у Цељу у Словенији.

Међутим, 1995. године долази до још једне трагедије – Црква остаје без вјерујућег народа који је у хрватској војно-редарственој акцији етничког чишћења, названој Олуја, прогнан са својих вјеконних огњишта, доживјевши једно од највећих страдања у својој историји на овим просторима.

Послије успоставе мира и повратка дијела народа на Кордун и у Сјеничак, а нарочито послије повратка свештенства, угледни мјештани из овог краја, али и из расијања, са свештенством покренули су иницијативу да се настави са започетим радовима на храму. Благословом Његовог Преосвештенства Епископа горњокарловачког Г. Герасима, формиран је 2010. године Црквено-грађевински одбор у чији састав су ушли угледни мјештани из Сјеничака и расијања – Канаде, Аустрије, Швајцарске, Србије, Аустралије, Црне Горе, Њемачке и САД-а.

У наредних пет година, захваљујући новчаним прилозима које је дало више од три стотине Сјеничараца, Кордунаша и пријатеља из цијелог свијета, могла је да се настави градња Храма Преподобне мати Параскеве. Благословом Епископа Герасима, под руководством свештеника: Саше Умићевића и Предрага Сушића, уз стручни надзор инж. Јове Цревара изидани су зидови храма започети још 1989. године, постављен је кров, са-зидан звоник, уграђена столарија, постављене електоринсталације, обављено унутрашње и вањско жбукање, изливен под храма, набављена три звона и урађен пројекат иконостаса.

Ове године поводом 300-те годишњице, служена је и архијерејска литургија у новообновљеном храму којом је началствовао Епископ Герасим уз саслужење свештенства из Митрополије београдско-карловачке и Епархије горњокарловачке. Овом приликом освећена су и звона, која је овом храму донирао Милош Пругинић из Сјеничака.

Уз Божју и помоћ приложника, планирано је да у 2016. години, обнова буде потпуно приведена крају и да се храм освети.

СЛАВА ХРАМА СВЕТЕ ПЕТКЕ У СЈЕНИЧАКУ

На празник Свете Петке, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим, началствовао је евхаристијским сабрањем уз саслужење више свештеника...

На данашњи дан када наша Света Црква молитвено прославља успомену на Преподобну мати Параскеву - Свету Петку, у многобројним храмовима широм свештене Епископије горњокарловачке, окупљени вјерни народ је једним устима и једним срцем заблагодарио Господу на сваковрсним добрима.

Нарочито свечано је било у Сјеничаку, гдје је у години у којој се прославља три вијека храма у Сјеничаку, а такођер и три вијека од рођења Епископа горњокарловачког Данила Јакшића, велики број вјерника у испуњеном храму дочекао свог пастиреничалника, Његово Преосвештенство Епископа горњокарловачког г. Герасима, који је началствовао свештеним евхаристијским сабрањем, уз саслужење свештеника и ђакона из Митрополије београдско - карловачке и Епархије горњокарловачке. Након замвоне молитве Епископ је осветио звона за новообновљени храм, која је храму у Сјеничаку донирао г. Милош Пругинић из Сјеничака. Такође поводом храмовне славе Епископ је осветио славско жито и славски колач.

У својој бесједи, Епископ Герасим честитао је окупљеним вјерницима данашњи празник, нагла-

сивши да је Преподобна мати Параскева, коју данас славио, препознала ријечи Христове, ријечи Спасења, па је као мудре дјевојке, из Јеванђелске приче, у своју свјетиљку додала уље и са упаљеном и горућом светиљком дочекала Господа Исуса Христа. „Сваки од нас боголиких бића потребује и зависи од Онога који нас је створио, од Господа Исуса Христа. Без Њега не би смо живели, не би смо дисали, не би постојали, јер Он нам је дао и удахнуо живот. Њему се молимо, Њега чекамо и прослављамо. Само Господом и Његовим милосрђем, само благодаћу Духа Светога коју Господ богато излива на нас, само тиме се спасавамо. Господа треба да дочекујемо као мудре дјевојке са својим свјетиљкама пуним уља које гори, а то уље јесу добра дјела која ми чинимо на Земљи.” Такођер, Епископ Герасим се овом приликом захвалио свим донаторима који су својим прилозима уградили и дио себе у обнову ове светиње, која је после више од седамдесет година обновљена и под кров стављена.

По окончаном богослужењу, приређена је Трпеза Љубави и пригодан културно - умјетнички програм у току којег су наступили КУД-ови са подручја Кордуна, као и Етно група Дукат из Челинца.

ЖИТИЈЕ И ЧУДА СВ. ОЦА НИКОЛАЈА

Човекољубље овог свежалостивог светитеља Божјег је неизмерно, јер је васцело од човекољубља Јединог Човекољупца.

Свети Никола је рођен у граду Патара у области Ликија у Малој Азији, на прибријежију Средоземног мора, од родитеља Теофана и Ноне, у време римског цара Валеријана. Још као дете Никола је показивао необичне душевне дарове. Када је одрастао и изучио школе, желио је да ступи у свештенички чин, те га његов стриц, архиепископ, произведе за свештеника града Мира.

Када Николи помреше родитељи, који су били врло богати, он поче од свог наследства помагати сиротињу, делећи милостињу и удавајући сироте девојке. По смрти његовог стрица, епископи и свештеници из Ликијске области, искупе се да изаберу новог архиепископа и договоре се да изаберу највреднијег и најтачнијег у извршавању дужности. Пошто су се уверили да је управо Никола такав, изаберу га за архиепископа мирликијског.

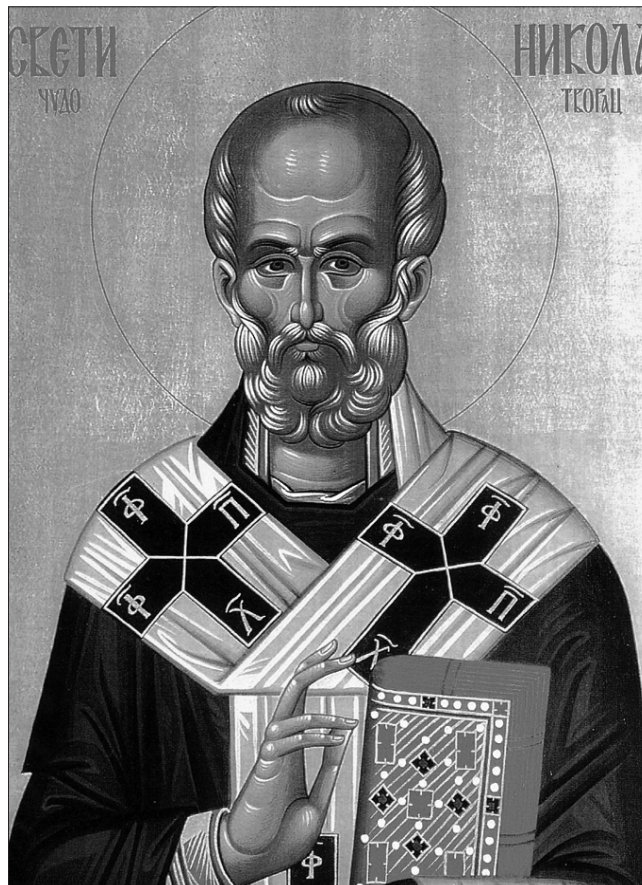
Као архиепископ Никола је поучавао народ у вери, не само у цркви, већ и по домовима, на улици и на сваком месту. Младић је саветовао, обилазио болесне, сужње откупљивао и пуштао на слободу, жалосне је тешио, а грешницима је показивао пут и начине да се поправе.

Али, када наста љуто гоњење хришћана под царем Диоклецијаном, Никола је допао тамнице и у њој провео много година, све док цар Константин не даде свима слободу, те се Никола опет врати на своју архиепископску столицу.

Када је после тога цар Константин сазвао први Васељенски сабор у Никеји, Никола је био члан тог сабора, који је осудио Арија и његову науку. Из ревности према чистој вери, ударио је Арију шамар.

Пошто је царица Јелена у то доба пронашла Христов крст у Јерусалиму, многи почеше да обилазе света места. И Никола је обишао сва света места. На овом путу десили су се многи чудновати случајеви. Прича се да када се Светитељ навезао на море, он предсказа олују. Морнари, познавајући све морске знаке, исмијавали су Николу што говори о стварима које не разуме, говорећи да олује неће бити. Али се ускоро навукосе густе црни облаци, задуваше јаки ветрови и ужасна бура почне да бесни. Сви се на лађи уплашише, очекивајући да свакога часа постану жртве запенушаних таласа. Никола паде Богу на молитву и облаци се разиђоше, ветар преста и бура се утиша.

Када се из Палестине враћао кући погоди се Никола са неким лађарем да га одвезе у Ликију. Али, када испловише, лађар не хтеде да вози куда је Никола хтео, већ кренуше на другу страну. Никола их подсети на погодбу и да му чине неправду, али они му запретише да ћути. Одједном се подиже јак

ветар и окрену лађу у другом правцу и без обзира на настојање лађара да задрже свој курс, ветар нанесе лађу на једно ликијско пристаниште, где се Никола искрца.

Има много прича како је Никола помагао људима у беди и невољи. Једном је завладала велика глад у Ликији, а у Италији је био један трговац који је имао много жита. Њему се Никола обратио у сну понудивши му три златника да одвезе брод пун жита у Ликију. Трговац тако и учини. Сво своје жито је продао, а град Мир спасио од глади.

Никола је био и вешт дипломата. Једном је избила побуна у Фригији. Цар Константин посла тројицу војвода са војском да угуше побуну, међутим војници су се искрцали у Ликију, где су одмах почели да злостављају становништво и отимају од народа. Никола је позвао војводе у своју кућу и замолио их да обуздају своје војнике. Ови то и учинише. Управо у то време један невини грађанин је био осуђен на смрт. Осудио га је један управник, који је хтео на тај начин да дође до богатства тог грађанина. Никола је сиромаша спасио од сигурне смрти на губилишту и осудио управника због грамзивости и среброљубља. Војводе су затим

наставиле пут у Фигију гдје су угушиле буну. Вративши се цару Контантину, војводе су очекивале награду и похвалу, али један царев службеник их је осудио као издајнике и бацио у тамницу. Из тамнице су се војводе молиле и призивали Николу да их спаси од погубљења. Никола се следећег дана појавио код цара Константина и изнудио опрост војводама. Када су се војводе захвалиле цару што им је поштедио живот, он им је саопштио да то није он урадио, него да је за то заслужан свети човек, Никола.

Никола се појављивао и на местима на којима предходно није могао да буде физички присутан. Једном, када се трговачки брод враћао из Египта у Ликију, ухвати их страшна олуја. Морнари почеше да се моле Богу и призивају Николу. Никола се појавио, дохватио крму и избавио брод и морнаре од олује. Када се олуја стишала, Никола је нестао. Дочекао их је у луци где је бод пристао, а морнари стадоше да му се захваљују. Никола им на то одговори: „Не захваљујте се мени, него Богу. Ја сам грешник и смртник као и ви.”

Мало је познато да је Никола помагајући људима у невољи желио да остане анониман, те је новац стављао у одевне предмете људи, тако када би они пронашавши новац бивали изненађени. Једна од легенди говори о томе. Наиме у граду Миру живео је један сироти човек који је имао три прелепе ћерке, али их није могао удати, пошто за мираз није новца имао. О њему је некако сазнао Николе, па је једну ноћ посетио човека и поред ћеркиног му узглавља оставио чарапу пуну златника. Када су се пробудили, породица је била изненађена, а грешни отац је одмах кренуо да удаје своју прву ћерку.

Никола је ово поновио и за преостале две, а када је отац ћери сазнао ко је био тај добротвор, отишао је до Николе да му се дубоко захвали. Никола је као и увек до тада био скроман те благосиља домаћина. Из ове легенде је касније произашла легенда о Светом Клаусу (Деда Мразу), који би уочи Божића остављао у чарапи на огњишту поклоне дјечи.

Тако је Никола до дубоке старости управљао црквом и народом, и чинио добра дела. Умро је 19. децембра 345. године. Његово тело је сахрањено у саборној цркви мирликијске митрополије.

Много година је његово тело тамо почивало. Скити, Словени са Дона су посећивали Николин гроб и тамо тражили избављење и доводили болесне ради излечења. Отуда се може објаснити зашто је Св. Никола толико омиљен код Срба.

У једанестом веку Турци су освојили целу Малу Азију, па и град Мир. Многи становници су се иселили и бјежали од стравичних злостављања.

Године 1096. Св. Никола се обрати у сну једном свештенику из Барија (Италија) и саопшти му да не жели да му мошти почивају у «безбожничком граду» и рече му да оде у град Мир и да му мошти пренесе у Бари, на сигурно тле. Овај тако и учини и прерушен у трговца са три брода пуна жита посети град Мир и пренесе мошти светитеља у Бари. Ово се догодило 8. маја. Мошти су однијели у манастир светог Јована Претече. Народ је одмах почео да се скупља и да тражи излечење, јер је Никола и по томе био познат. После три године подигнут је храм Св. Николи у част, у коме је Стрфан Дечански, српски краљ (као што је и наведено у његовом живопису), повратио вид и као знак захвалности тај храм опточио сребром.

Спомен на дан смрти Светог Николе слави се 19. децембра, по новом, или 6. децембра, по старом календару. У години се Свети Никола прославља и 22. маја (09. маја), у знак сећања преноса његових моштију у Бари.

Као што су од паганских богова улогу господара грома Срби предали Св. Илији, тако су улогу господара мора предали Св. Николи, јер он је многе бродаре од невремена спасавао. На Светога Николу, сви морепловци су у 4 сата поподне бацали сидро у знак сјећања на тог светитеља и отпочињали славље. Пловидба се настављала тек следећег дана. И Српско паробродско друштво је славило Светог Николу.

Небеска чудеса Св. Николаја Чудотворца

Ево светитеља Божјег који непрестано пише Еванђеље Христово; пише га с неба непрестано својим чудесима, као што га је непрестано писао за свога живота на земљи. Пише га по свој земљи, на свих пет континената. Сав испуњен чудесним и чудотворним Господом, он и живи не друкче него непрестано чудотворећи. Зато је и стекао презиме: Чудотворац, уз своје славно име: Николај. Непрестано живећи Господом Христом, тим најмилијим чудом свих светова: архангелских,

ангелских, човечанских, животињских, биљних, минералних, он је и сам постао једно од најмилијих чуда земљине историје, и небеске историје, уколико је стварају људска бића.

Човекољубље овог свежалостивог светитеља Божјег је неизмерно, јер је васцело од човекољубља Јединог Човекољупца. Зато су и чудеса његова неизмерна, и безбројна. Од њих ваља споменути бар неколико, еда бисмо се у данима и ноћима невоља наших и мука наших пренули, и кренули, и полетели к њему молитвом, вапајем, уздахом, сузом, јецајем. А он, бескрајно човекољубив и потресно жалостив, сажалиће се на нас, притећи ће нам брзо у помоћ, избавиће нас, из чељусту наших немани, ма какве биле, и ма од куда биле. Не сумњај у то, само веруј! Јер је истина Свеистинитога ово: „Све је могуће ономе који верује.” А на првом месту светом љубимцу Христовом, великом Николају Чудотворцу, који је сав од Богочовечанске свемоћне вере Христове: сав душом, сав срцем, сав умом, сав свим бићем својим, свим животом својим, свом вечношћу својом.

I

У Цариграду живљаху један човек, по имену Николај, који се издржавао рукодељем. Побожан, он се беше заветовао да дане, посвећене празновању светог Николаја Чудотворца, празнује истински прослављајући овог угодника Божјег. Он је то истрајно испуњавао, по речима Светога Писма: Поштуј Господа иметком од праведних трудова својих (Прич. Сол. 3, 9); и тога се увек чврсто сећао. Тако он достиже дубоку старост; и немајући више снаге да ради, он западе у немаштину. Међутим приближавао се празник светог Николаја, и старац, размишљајући шта да ради, рече својој жени: Скоро ће празник милог нам великог архијереја Христовог Николаја. Но како ћемо ми бедни, при нашој оскудици, отпразновати овај дан? - Побожна жена одговори мужу: Ти знаш, господине мој, да је дошао крај животу нашем, јер и тебе и мене сустигла је старост. Ако би нам се десило чак и то, да се наш живот заврши сада, ти се држи свога завета и не заборављај љубав твоју к светитељу. - Она указа мужу своје на ћилим и рече: Узми ћилим, па носи и продај га, и купи све што је потребно за достојно празновање празника светог Николаја. Ми ништа друго немамо, а овај ћилим нам није нужен, јер немамо деце којој бисмо га могли оставити.

Чувши то, побожни старац похвали жену своју, узео ћилим и оде. А када иђаше тргом, на коме се налажаше стуб светог цара Константина Великог, и пролажаше поред цркве светог Платона, њега сретне свагда готов на помоћ свети Николај, у облику чеснога старца, и упита га: Пријатељу мили, куда идеш? - Ваља ми на пијаци, одговори он. Пришавши му ближе, свети Николај рече: Добро дело. Но кажи ми, пошто продајеш тај ћилим, желео бих да га купим. - Старац одговори светитељу: Овај ћилим је у своје време купљен за осам златника; а сада ћу узети

за њега колико ми ти даш. - Светитељ рече старцу: Пристајеш ли да ти дам за њега шест златника? - Ако ми даш толико, одговори старац, ја ћу ти га с радошћу дати. - Свети Николај спусти руку у свој џеп, извади злато, даде у руке старцу шест великих златника, и рече му: узми то, пријатељу, и дај ми ћилим. - Старац с радошћу узео злато, јер је ћилим вредео мање од тога. Узевши ћилим из старчевих руку, свети Николај оде. А када се они растадоше, људи на пијаци што бејаху близу, упиташе старца: Не видиш ли привиђење, старче, те сам разговараш? - Јер они видеше само старца и чујаху његов глас, а светитељ беше за њих невидљив и нечујан.

За то време свети Николај дође с ћилимом к старчевој жени и рече јој: Муж твој је мој стари пријатељ. Сретнувши ме он ми се обрати са оваком молбом: „Из љубави према мени, однеси овај ћилим мојој жени, а мени ваља свршити један други посао.” - Рекавши то, светитељ постаде невидљив. Међутим жена, видећи чеснога мужа који је блистао у светлости и узевши ћилим од њега, не смејаше од страха ни да га упита ко је он. Мислећи да је муж њен заборавио речи које му је она рекла и њену љубав према светитељу, жена се разгневи на свога мужа и рече: Тешко мени кукавној! мој муж је законпреступник и пун је лажи. - Говорећи те речи, и слично томе, она није хтела ни да гледа на ћилим горећи љубављу према светитељу.

Не знајући шта се догодило, муж њен накупова све што је потребно за празник светог Николаја, и иђаше кући својој сав радостан што је продао ћилим и што није приморан да одступи од свог благочестивог обичаја. Када он стиже дома, разгнењена жена га сретне opakим речима: Иди

одмах од мене! јер си слагао светом Николају. Истину је рекао Христос, Син Божији: Ниједан није приправан за царство Божије који метне руку своју на плут, па се обзире натраг (Лк. 9, 62).

Рекавши то, и слично томе, она донесе ћилим мужу своме и рече му: Ето, узми! а мене више видети нећеш. Ти си слагао светом Николају, и зато ћеш изгубити све што си стекао празновањем његовог празника. Јер је писано: Који сав закон одржи а сагреша у једноме, крив је за све (Јак. 2, 10).

Чувши то од своје жене и видећи свој ћилим, старац беше задивљен и не налажаше речи да одговори својој жени. Дуго стајаше он запрепашћен, и најзад му постаде јасно да је свети Николај учинио чудо. Уздахнувши из дна срца и испунивши се радости, он подиже руке своје к небу и рече: Слава Теби, Христе Боже, који твориш чудеса преко светог Николаја! - После тога он упита жену своју: Страху Божијег ради, реци ми ко ти донесе овај ћилим, муж или жена, старац или младић? - Жена му одговори: Старац честан и лучезаран, одевен у светле хаљине, донесе нам овај ћилим и рече ми: „Муж твој је пријатељ мој, па сревши ме замоли ме да овај ћилим донесем теби; узми га..” Узевши ћилим, ја се не усудих да упитам доносиоца ко је он, јер је сав блистао светлошћу!

Чувши то од жене, старац се дивљаше, и показује жени преостало код њега злато и све што беше купио за празник светог Николаја: јестива, вино, просфоре и свеће. И ускликну он: Жив ми Господ, човек који купи ћилим од мене, и опет га донесе у кућу к нама убогим и смиреним слугама, заиста је свети Николај, јер они који ме видеше у разговору с њим питаху ме: „Не привиђење ли ти видиш?” Они видеше само мене, а он бејаше невидљив.

Тада обоје, старац и жена његова, ускликнуше, узносећи благодарност Свемогућем Богу и хвалу великом архијереју Христовом Николају, брзом помоћнику свима који га с вером призивају. Испунивши се радости они одмах пођоше у цркву светог Николаја, носећи злато и ћилим, и испричаше у цркви све свему клиру и свима који се тамо задесише. И сви они, чувши казивање њихово, прославише Бога и светог Николаја који твори милост слугама својим. Затим они послаше к патријарху Михаилу и обавестише га о свему. Патријарх нареди да се старцу даје помоћ из имовине цркве свете Софије. И они отпразноваше празник чесно, са узношењем хвале и молитвама.

II

Живљаше у Цариграду благочестив човек, по имену Епифаније. Бејаше он веома богат и врло уважаван од цара Константина, и имађаше много робова. Једном он намисли да купи себи роба за слугу; и у трећи дан месеца децембра он узме 72 златника, уседе на коња и одјаха на пијацу где трговци, дошавши из Русије, продају робове. Али му не испаде за руком да купи роба, И он се врати кући. Сишавши с коња, он уђе у палату, извади из

цепе злато што је носио на пијацу, метну га негде у палати, и заборави место где га је метнуо. А то му се догоди по дејству ђавола који непрестано војује с родом хришћанским. Јер ђаво, не подносећи побожност овога мужа, намисли да га вргне у понор греха. Сутрадан изјутра велможа призва момка који га је служио и рече му: Донеси ми злато које ти синоћ дадох, треба ми ићи на пијацу. - Чувши то, слуга се уплаши, пошто му господар не беше дао злато, и рече: Господару, ти ми ниси дао злато. - Господар на то узврати: О, зла и лажљива главо, куда си метнуо злато које ти дадох? - Момак се куну јаше да не схвата о чему говори господар његов. Велможа се разљути и нареди слугама да вежу момка, да га немилосрдно бију и окују у ланце. А у себи рече: Судбину ћу његову решити када прође празник светог Николаја. - Јер овај празник је имао бити кроз два дана.

Закључан сам у одаји, момак са сузама завапи к свемогућем Богу који избавља оне што су у невољи: „Господе Боже мој, Исусе Христе, Сведржитељу, Сине Бога живог, који живиш у неприступној светлости, к Теби вапијем, јер Ти знаш срце човечије, Ти си помоћник сиротама, избављење оних у невољама, утеха тужнима, избави ме из ове необјашњиве ми напасти! Устрој милостиво избављење, да би и господар мој, избавивши се од греха и неправде причињене мени, прославио Тебе с весељем срца, и да би ја, ништавни слуга Твој, избавивши се од ове напасти која ме неправедно постиже, узнео Теби благодарност за човекољубље Твоје.”

Са сузама говорећи то, и томе слично, и молитви додајући молитву и сузама сузе, момак завапи к светом Николају: „О, чесни оче, свети Николаје, избави ме од беде! Ти знаш да ја нисам крив у ономе због чега ме окривљује господар. Сутра ће осванути твој празник, а ја се налазим у великој невољи.”

Настаде ноћ, и уморан момак заспа. И јави му се свети Николај, свагда брз на помоћ свима који га са вером призивају, и рече: „Не тугуј, Христос ће те избавити преко мене, слуге Свога.” - И тог тренутка спадоше ланци с ногу његових, и он устаде и узнесе хвалу Богу и светоме Николају. Тог часа светитељ се јави и господару његовом, и укори га: „Зашто си неправду учинио слуги своме Епифаније? Ти си сам крив, јер си заборавио где си метнуо злато, а момка мучиш без разлога, а он ти је веран. Но пошто ниси то ти сам смислио већ те је научио исконски зли непријатељ, ђаво, то ти се ево јављам, да не би усахнула љубав твоја к Богу. Устани и ослободи момка. А ако ме не послушаш, тебе ће снаћи велика несрећа.” - Затим, показујући му прстом место где лежи злато, свети Николај рече: „Устани, узми своје злато и ослободи момка.” - Рекавши то, он постаде невидљив.

Велможа Епифаније се пробуди сав дрхтећи, оде до места у палати које му светитељ показа, и нађе злато које сам беше тамо оставио. Тада, обузет страхом и испуњен радошћу, он рече: Слава Теби,

Христe Боже, Надо свега рода хришћанског; слава Теби, Надо безнадежних и брза Утeхo очaјних; слава Теби, јер си показао светило целоме свету и брзо устајање палих у грех - Светогa Никoлaјa, који исцeљује не само телесне болести него и душевне саблазни. - Сав у сузама, он паде пред чесном иконом светог Никoлaјa и рече: Благодарим ти, чесни оче, јер си спасао мене недостојног и грешног, и дошао си к мени ништавном очишћујући ме од грехова. Чиме ћу ти узвратити за то што си погледао на мене и дошао к мени?

Рекавши то, и слично томе, велмoжa оде к момку, и када угледа да су окови спали с њeгa, спопаде га јoш већи ужас, и он силно укораваше себе. И сместа нареди он да момка ослобoде и да га обaспу сваком пажњом; сам пак сву ноћ проведе у бдењу, благодарећи Бoгa и светог Никoлaјa који га избави од такогa грехa. А кад зазвони за јутрење, он узe златo и са момком оде у цркву светог Никoлaјa. Ту он с радошћу исприча свима какве га милости удостоји Бoг и свети Никoлa. И сви прославише Бoгa који твори таквa чудеса преко угодникa Својих. А кад сврши јутрење, Господар рече у цркви момку: Чeдo, не јa грешни нo Бoг твој, Твoрaц неба и земље, и свети угодник Њeгoв, Никoлaј, нека те ослобoде ропства, да би и мени ма кад била опроштена неправдa коју сам ти из незнања учиниo.

Рекавши то он раздели златo на три дела: један деo даде цркви светог Никoлaјa, други раздаде ништима, а трећи даде момку, говорећи: Чeдo, узми oвo, и никoмe нећеш бити дужан сем светомe Никoлaју. Јa ћу се старати o теби као чeдoљубив oтац.

Узневши благодарност Бoгу и светомe Никoлaју, Епифаније оде дому свомe с радошћу.

III

У Цариграду живљаше један благочестив човек,

пун вере у Господа Христа. Он много љубљаше и почитоваше великог угодника Божјег, светог Николу. Једном, спремајући се да ради неког посла отпутује лађом у другу земљу, он по обичају свом оде цркви светог Николу и помоли се светитељу Божјем. Затим се опрости са пријатељима и суседима, па се укрца у лађу и отпутова. У три часа по поноћи стаде дувати јак ветар и отпоче бура. Морнари се ужурбаше око притезања једрила; прискочи им у помоћ и овај благочестиви човек; али се некако спотаче и паде у море. Помрчина беше страшна, ветар страховит, те не могаху притећи у помоћ утопљенику, мада га сви жаљаху и запомагаху. А он онако обучен, борећи се са валовима и тонући викаше: „Свети Никола, помози ми!” - И, о чуда! он се одједном обреде у својој кући у Цариграду, иако му се чинило да је још у дубини мора. Укућани његови, чувши његов глас, упалише свеће; утом дотрчаше и суседи; и видеше њега где стоји усред куће, говори громко, док му се одело сво мокро цеди од морске воде. Сви се скаменише од ужаса и страха, неспособни да реч проговоре. А топљеник им рече: Браћо, шта се ово збива? Знам да се јуче опростих са свима вама, па одох на лађу; лађа се отисну и ми пловљасмо пучином; затим дуну силан ветар, настаде бура, морнари се ужурбаше око једрила, а ја се некако спотакох, и захваћен ветром падох у море, и призвах у помоћ светог Николу. А сада где сам, не знам. Реците ми, да нисам полудео? шта се то десило са мном? - А они, чујући шта он говори и видећи како му морска вода цури из одела, разумеше да се десило дивно чудо. И сви се стадоше радовати с њим, и дуго од радости плакаху, и клицаху: Господе помилуј! - Затим се топљеник пресвуче и оде у цркву светог Николу. И остатак ноћи проведе у молитви, плачући, метанија правећи и благодарност узносећи Бoгу и дивном угоднику Његовом, светом Николи.

ПОСЛАНИЦА ЕФЕСЦИМА СВ. АПОСТОЛА ПАВЛА

Посланица развија тему од општег значаја, а то је остварење избавитељске икономије Божије у историји човечанства кроз оснивање Цркве...

Апостол Павле, у младости Савле, рођен је у граду Тарсу, у Малој Азији. Отац му је био имућан Јевреј, фарисеј, али је имао права римског грађанина. Римско царство је у оно вријеме обухватало све земље око Средоземнога мора и у многим градовима пространог царства било је насељених Јевреја.

Савле је у мјесту рођења одлично савладао грчки језик, којим су онда говорили многи у Римском царству. Поред тога научио је и ткачки занат, од чега је касније живио. Као младић дошао је у Јерусалим да би ту изучио Јеврејске законе. У Јерусалиму је дознао за Христове ученике и омрзнуо их много, јер је мислио да су они против јеврејских закона. Зато је лично прогонио и хватао хришћане, да би их затим предавао на мучење.

Једном приликом Савле је сазнао да у граду Дамаску, у Сирији, има хришћана, па затражи и доби дозволу од Синедриона да пође тамо и да их похвата и везане доведе у Јерусалим. Но Божја воља је била друкчија. Бог је одредио, да од љутог непријатеља Савла створи себи оданог слугу и апостола. Од тада Савле поче неуморно проповједати Христову науку без страха и без прекида. Јавио се апостолима у Јерусалиму, а ови кад су разумјели да је сам Исус Христос позвао Савла, примише га к себи. Зато се и он назива апостолом, иако није био из броја дванаесторице.

Апостол Павле је након преласка у хришћанство постао неуморни мисионар, оснивач многих

Црквених заједница и теолог ране Цркве. Мисионарска дјелатност апостола Павла била је стратешки осмишљена, тако да се може говорити о планској мисији међу многобошцима каква ни прије њега, нити касније, све до откривања нових континената, није спровођена на такав начин.

Поред свих тешкоћа, мисија апостола Павла одвија се програмски. Он је пред очима имао јасне циљне групе. То су најпре били Јевреји, његова браћа по тијелу, који би по природи ствари требало да буду најпријемчивији за Ријеч Божију, јер су им те ријечи биле повјерене. Апостол Павле је богобојажљивима проповједао да могу бити верујући и без држања јудејских прописа тј. Торе. То је изазивало гњев код Јевреја, који су у Павлу видјели издајника вјере Отаца. Губећи богобојажљиве, Јевреји су губили и важне друштвене везе које су им биле потребне као стално сумњиченој мањини у страном свијету. Тако је апостол Павле, не само придобијао нове чланове Цркве, свете и изабране сасуде Божије благодати, већ је успјевао да од истих добије помоћ и подршку за даљу мисију.

Јевреји су устали против апостола Павла и покушавали су да га убију, но римске власти нису допуштале да му Јевреји суде, јер је имао права римског грађанина. Проповједао је у Риму, у најгоре вријеме, јер је цар Нерон држао до тога да се хришћани муче и убијају. У исто вријеме када је разапет апостол Петар, погубљен је мачем и апостол Павле.

Ауторство

Посланица Ефесцима у првом, више поучном (догматском) дијелу тематизује тајну Христову, тј. универзално-космичку Цркву у коју су кроз Исуса Христа приступили и Јевреји и незнабошци, које је некада дијелио зид (Тора). Они сада чине јединство, пошто заједно, у једном Духу имају приступ Богу. Ова тајна која је откривена пророцима и апостолима, незнабошцима, санасљедницима обећања Израилу, откривена је кроз апостола Павла.

Његова молитва има за циљ да адресати (хришћани из незнабоштва) буду свјесни ситуације у којој се налазе. Црква, схваћена као тијело главе Исуса Христа је место где долази до изражаја смисао послања Исуса Христа, које се фокусира на његову спасоносну смрт. Овде је јасно препознатљива сотириолошка димензија еклесиологије. При томе се из временске перспективе наглашава садашњи карактер спасења које је отпочело у догађају Христа и крштењу, али које истовремено, из просторне перспективе, остаје у сфери оностраног. Испуњење, међутим, долази у времену.

У другом, паренетском дијелу, аутор најприје рекапитулира да је у догађају Христа остварено јединство и помирење, што имплицира одређен начин живота који се може разумјети као раст тијела Христовог. На то се надовезују практична упутства која се константно излажу у контрастима: некада незнабожац – сада хришћанин, стари човјек – нови човјек, при чему фундамент егзистенције чини тријада: вјера – покајање – крштење, од које нико не смије да отпадне. Главна паренеза се односи на релацију муж – жена, која се поентирано христјанизује кроз партиципирајуће повезивање са односом Христос – Црква, док је закључна паренеза (грч. *parainesis* одобравање, сокољење, опомињање) поново уопштено формулисана. Одређени изрази (као нпр. Пуноћа) и концепције (нпр. Човјек као човјечанство) у новозавјетној науци се повезују са разним религијско-историјским контекстима које је аутор интегрисао у своју теологију. Највјероватнију религијско-духовну позадину ове посланице представља хеленистичко јудејство, што може бити од велике помоћи за разумјевање текста.

Повод и сврху Посланице Ефесцима тешко је одредити, пошто недостају за писмо типични комуникацијски елементи, као и расправе са другим теолошким или етичким ставовима. Можда је спис написан да подсјети Цркве које се највећим дијелом састоје од хришћана из многобоштва на њихову укорјењеност у обећањима датим Израилу, да би се на тај начин поправио статус јудеохришћана у заједницама, или је можда наглашавање свеобухватне силе Божије у Христу реакција на извјесне култове у западној Малој Азији (нпр. Култ богиње Артемиде).

Садржај посланице

Посланица развија тему од општег значаја, а то је остварење избавитељске икономије Божије у ис-

торији човечанства кроз оснивање Цркве у коју се сједињују и постају једно тијело некадашњи међусобни непријатељи, Јудеји и многобошци: и то је дјело Христово, који својим Распећем и Васкрсењем доноси свијету мир и помирење људи са Богом, а Свети Дух храни, обједињује и држи на окупу ту нову заједницу оних који се избављају и који чине тијело Христово. Ово су теме које се развијају у првом дијелу Посланице¹, док се у другом дијелу² говори о практичним питањима која се заснивају на богословским учењима.

Подробније, садржина Посланице је оваква:

А. Тајна божанског домостроја (икономије) за спасење свих људи и његовог остварења „у Христу” унутар Цркве.³ После уобичајеног увода слиједи химна Тројичном Богу⁴ у којој се описује остварење божанске намјере за „возглављење” и искупљење свих у Христу и Светоме Духу. У тој химни се као увод најављује и укратко износе основне теме Посланице. Слиједи Павлово благодарење Богу за све о чему је обавјештен, а односи се на веру и љубав читалаца, као и мољење за њихово напредовање⁵. Мољење које се прекида, како би се наставило у стиховима 3,1 и даље, 3,14 да би се завршило славословљем у стиховима 3,20-21. Потом је реч⁶ о спасењу људи које дугујемо љубави и благодати Божијој: мртви због својих грехова, људи су васкрсли заједно са Христом у новоме животу, а његови плодови су добра дела. У том новом животу мира, а то значи животу Цркве, причасници су и Јудејци и многобошци као једно тијело (2,11-22), као зидање које се заснива на утемељењу апостола и пророка, чији је угаони камен Христос. Тајна Спасења људи кроз Христа се остварује унутар Цркве као и нарочито апостолство и служење Павлово у тој тајни описују се у стиховима 3,1-13. Писац својим молитвама Богу тражи да се његови читаоци укорјене у тој тајни Божанске љубави.⁷ Обраду теме завршава славословећи Бога.⁸

Б. Удови тијела Христовог живе тајну божанског домостроја (4,1-6,24). У другом, практичном делу Посланице, апостол приказује какве су добробити које за живот удова тијела Христовог извиру из Спасења које им је подарено. Тако се пре свега говори о јединству Цркве која не трпи штету, већ се напротив све више укрењује благодатним даровима Светог Духа, по мери подареној вјерујућима (4,1-16), затим о старом и новом човјеку (4,17-24), о особинама новог човјека (4,25-5,21). Потом се наводе неки облици видљивих особина новог човјека у оквиру друштвене зајенице, као што су односи међу супружницима (5,22-23), односи између родитеља

1 Види Свето Писмо Новог Завета, поглавља 1-3.

2 Види Свето Писмо Новог Завета, поглавља 4-6.

3 Види Свето Писмо Новог Завета, поглавље 1,1-3,21.

4 Види Свето Писмо Новог Завета, поглавље 1,3-14.

5 Види Свето Писмо Новог Завета, поглавље 1,15-23.

6 Види Свето Писмо Новог Завета, поглавље 2,1-10.

7 Види Свето Писмо Новог Завета, поглавље 3,14-19.

8 Види Свето Писмо Новог Завета, поглавље 3,20-21.

и дјеце (6,1-4) и односи робова и њихових господара у свету (5,5-9). У стиховима (6,10-20) описује се „свеоружије Божије”, у које треба да се обуче сваки хришћанин како би могао да се супростави сатанским силама које представљају једину опасност. То значи да нови живот у Цркви није утврђено стање, него почетак борбе за коју је неопходна непрестана будност. Посланица се завршава спомињањем Тихика који је њен доносилац (6,21-22) и Павловим благословом упућеним њеним примаоцима.

Интегритет текста

За посланицу Ефесцима је карактеристично да она у великој мери као предлогак користи Посланицу Колошанима, нарочито у паренетском делу. Постоје такође упадљиве сличности у формулацијама и току мисли.

У новозаветној науци данас се готово једногласно сматра да је Посланица Ефесцима псеудоним. За ову тезу наводе се следећи аргументи:

1. Стилски аргументи као што су непрегледно дуге реченице, доминација асоцијативно-афективног стила и литургијски језик.

2. Теолошко-еклисиолошки аргументи: развијене еклисиолошке рефлексије, есхатологија, слика апостола Павла у форми анамнезе, моменти који упућују на хришћане треће генерације и однос према браку.

Наведени разлози, као и директна литерарна зависност Посланице Ефесцима од Посланице Колошанима (мноштво наговјештаја, вокабулар, редослед излагања и скоро преписивање.) Овај моменат је од велике важности у погледу интегритета текста. Ако се са већином данашњих истраживача, Посланица Колошанима сагледа као дефтеропавловски спис, онда је могућност да је апостол Павле аутор Посланице Ефесцима искључена, јер је немогуће замислити да би он у толикој мери све до преписивања користио неки спис непознатог аутора. Посла-

ница Ефесцима се ипак не посматра као псеудоним у ужем смислу те ријечи, већ се ради о спису који је укорјењен у теолошком предању апостола Павла (дефтеронимност).

Занимљиво је да аутор уопште не покушава да спис уже веже за личност апостола Павла, као што то чини аутор посланице Тимотеју помоћу личних биљешки. Посланица Ефесцима је настала свакако после Посланице Колошанима, између 80. и 100. године и то вјероватно негде у Малој Азији.

Епилог – Сажетак

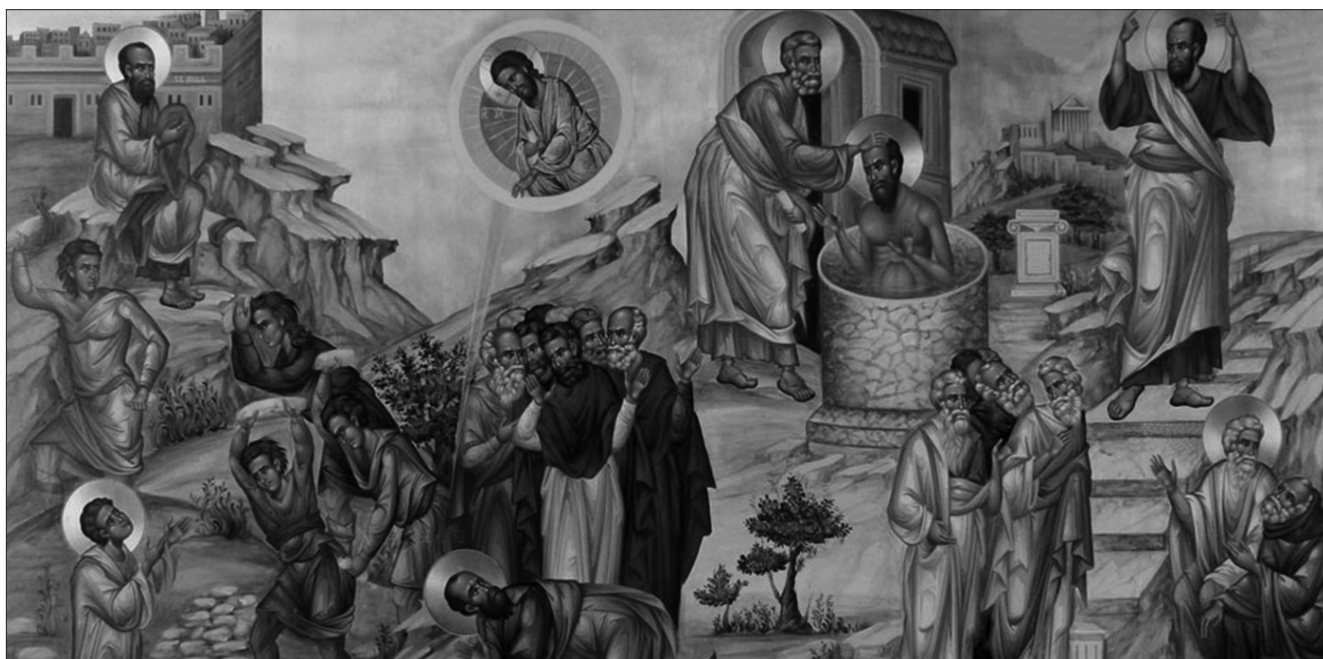
Црква представља једно тијело, не по својој природи, него захваљујући избавитељској благодати главе тога тијела, а то је Христос. Овом представом апостол жели да подвуче да је јединство људи могуће једино као дар Божији свијету, да се људи међусобно сједињују само када су сједињени са Христом и да је јединство које се остварује унутар Цркве суштинско и има дјелатне резултате само уколико сваки човјек гледа на другог као на себи равног, на брата, као и на део истог тијела. У недостатку дома и огњишта, то јест у странствовању које влада у нашој епохи, Црква пружа огњиште, дом есхатолошке породице Божије. Ова нова породична веза љубави међу људима, и између људи и Бога, може људима да загрије срце, да им поново врати изгубљену наду у будућност и да их преобрази из биолошких појединаца у личности.

Кориштена литература

1) Увод у Нови Завет (Основи новозаветне науке I); Предраг Драгутиновић ; Београд 2010. Године.

2) Увод у Нови Завет ; Проф. Др. Јоанис Каравидопулос ; Превод на Српски језик ; Истина, Шибеник 2005. Године.

3) Свето писмо Новог Завета; Свети Архиепископ Српске православне Цркве; Београд 2006. године

ВАСИЉ МУЖДЕКА

Док је нажалост велико мноштво народа отпало од своје праћедовске вере и своје Свете Цркве, он је цели свој живот посветио помагању, обнови и градњи своје Цркве.

Драги брате Васо,
Данашњим даном уврстио си себе у ред ктитора Српске православне цркве. Сам си цркву пројектовао, сам изводио, сам решавао све детаље на њој. Доказао си да вера и данас чуда чини. Постао си пример за друге, јер нема села, чак ни засеока, где један или неколико људи, када би било живе вере и добре воље, не би могли учинити то што си учинио ти сам. Кроз ову своју задужбину жив си ушао у историју своје цркве, свога места, поготову у историју обнове наше еперхије Горњокарловачке. Нека ова твоја задужбина буде принос твој Богу за твоје добро здравље, за твој дуги век, за здравље порода твога. Са овом својом задужбином за живота свога ушао си у радост Господа свога. Хвала ти у име свих верника, свих живих и мртвих. Хвала ти од ове стране. Бог те живео и радовао.

Епископ Симеон

Овим речима је блаженопочивши епископ Симеон сада већ давне 1980. године на освећењу капеле Св. Петке у Горњем Класнићу, поздравио Васиља Муждеку. Само из ових пар реченица можемо видети да је покојни ђед Васо (како смо га звали) био редак и изузетан човек свога краја и свога времена. Док је нажалост велико мноштво народа отпало од своје праћедовске вере и своје Свете Цркве он је цели свој живот посветио помагању, обнови и градњи своје Цркве.

Васиљ Муждека је рођен у селу Бузета код Глине 07. октобра 1913. године, у истом селу које је изнедрило Епископа Методија Муждеку и четири свештеника. Васо је био треће од петоро деце Вује и Љубе Муждеке. Као и остала деца свога краја и времена чувао је стоку од малих ногу и тако помагао родитељима. Отац Вујо, оболио у првом светском рату умире 1918. године и Љуба остаје сама с петоро мале деце. Од 1921. год до 1923. год. завршава два разреда основне школе. Та 1921. година била је година када је почела да се дели задруга у којој су живели. Васина мајка Љуба је живела захваљујући помоћи сестре Манде и свака Ђуре Муждеке. Васин тетак Ђуро био је стриц од Епископа Методија Муждеке, епископа Тимочког и дугогодишњег ректора и професора Призренске Богословије. Ђурин брат Стеван је осим сина Епископа Методија имао и једног сина свештеника Рада. Мајка епископа Методија је кумовала Васиной најстаријој сестри Милеви.

Када је умро Ђуро, Васину породицу је помагао Павао Мартић, брат од тетке покојном Вуји, оцу Васину. Кад су мало ојачали Васо и брат му Илија почеше и сами да раде и помажу мајку и сестре.

Тако је Васо од малих ногу почео да обрађује земљу и изучава многе занате којима се бавио током целог свог живота. Један од првих заната био је ковачки, а касније је изучио столарски, токарски и аутомеханичарски занат. Када је стасао у младића Васо се 1935. године жени Савом Балтић из Балинца с Балтића Брда. Већ идуће године добијају ћерку Љубу која умире после нешто више од годину дана. Већ наредне 1937. године Бог им даје утјеху, сина Марка, а потом и Милоша 1938. год. На почетку рата Васо добија и трећег сина Љубишу, а по завршетку рата 1946. год. и Јована, касније свештеника. 1941. год. Васо је Мобилисан и одлази на фронт где бива заробљен и одведен у Вировитицу. Ту их чувају усташе где раздвајају Србе од осталих заробљеника. Васо потом би одведен у Њемачку у заробљеништво. Тамоје био одређен да ради пољопривредне послове. Ту остаје све до Велике Госпојине 1945. године. По повратку из заробљеништва налази запуштено имање, село као и цркву Светог Илије. Наредна 1946. године Васо предлаже црквени одбор (седам

чланова, он као претседник) који ЕУО епархије горњокарловачке потврђује. Када је 1950. год. пронашао остатке звона са храма Св. Георгија (на Православном гробљу у Глини) и капеле Свете Петке у Горњем Класнићу, које су спаљене у рату од усташа, салива једно звоно за храм Светог Илије у Бузети. Посвећеност својој прађедовској Вери и Цркви изазвало је проблеме с тадашњим властима, селом па чак и једним делом породице (рођени брат Илија). Но то га није поколебало него он с црквеним одбором моли Епископа Симеона да постави свештеника у Бузету, на што Епископ поставља свештеника Душана Јокића. Поред бриге за бузетску цркву Васо је помагао и радио и на другим црквама у Епархији а и шире.

- Иконостас за храм Светог Илије у Небљусима ради 1964. год.

- Иконостас за храму Слуњу 1965. год.

- Иконостас за храм у Јасеницама (Еп. Бањалучка) 1965.г. храм Св. Врачева Козме и Дамјана

- Иконостас у Врбовском 1966. год.

- Иконостас у Брињама у Лици на храму Рођења Пресвете Богородице

- Иконостас у Градини за храм Преображења Господњег

- Иконостас на Коларићу код Војнића

- Иконостас у Петрињи за храм Светог спиритона 1977. год.

- Иконостас у Хајтићу у капели Светог Николаја

- Иконостас у Мајским Пољанама у храму Васкрсења Христовог

Поред тога је помогао изградњу капеле У Шушњару 1979. год. те урадио царске двери за храм Свете Петке у Јаворњу. Већина храмова на Банији имала је бар по неко Васиних руку дело. Круна његовог рада је сигурно капела Свете петке на гробљу у Бузети (гробље Бузете, Дабрине и Горњег Класнића) 1980. године. Урадио је и капије за манастир Моштаницу. Већину тих радова Васо је наплаћивао само утрошени материјал, а доста пута је и материјал даровао.

Труд ђеда Васе на неко време прекида почетак рата 1991. год. као и одлазак у избеглиштво 1995. год. Кући се враћа 1998. год. По повратку покушава са сином Милошем те унуком Љубишом и остатком породице да једно од најбољих имања овога краја до 1995. год. поново дигне из пепела, у чему прилично и успевају. Иако већ старац од деведесет и нешто година не престаје да ради. Иако без струје (уз помоћ агрегата) у Бузети у својој радионици прави столице за храмове у Глини и Драготини.

Овоземаљски његов рад престаје крајем 2008. године у 95-ој години када по речима Епископа Симеона „одлази у радост Господа свога.” Сахрањен је уз своју задужбину капелу Свете Петке на гробљу бузетском 01. јануара 2009. год.

Вечни ти помен
драги ђеде Васо!

О ПОСТУ

Говоримо добро једни о другима и у самим себи расуђујмо и размишљајмо о ономе што је добро пред Богом и пред људима...

1 Очима је угодно да посматрају мирно море како се блиста и сија јасном светлошћу, док његова глатка површина одражава блесак светлости. Међутим, много је пријатније не само видети Цркву, него и говорити у њој, сабраној у Богу, ослобођеној пометње, тајанствено озареној божанском светлошћу и устремљеној ка том Блισταњу и рукама и очима, и свим осећањима и мислима. Пошто ми је благодат Духа данас подарила да угледам тај прекрасни приказ, као и вас који сте даноноћно присутни у храму Божијем, старајући се да му приступите без икаквог недостатка, могао бих да вас упоредим са изданцима надземаљског стабла, засађеног крај извора воде Духа. И ја ћу, колико могу, потпомоћи том орошавању. Као што ви јутарњим додајете и дневне молитве, тако ћу и ја, уколико ми то време дозволи, јутарњој додати и вечерњу поуку, јасно вам указујући на оне замке помоћу којих непријатељ нашег спасења на разне начине настоји да бескорисним учини не само пост, него и нашу молитву.

2 Постоје, браћо, и друге врсте рђавог преједања и опијања, али оне не долазе нити од јела и пића, нити од наслада које од њих потичу, него од гнева на ближњег, од мржње и злопамћења, као и од сваког оног зла које они рађају, о чему и Мојсеј говори у песми: Вино је њихово отров змајевски и неизлечиви јед аспидин (5. Мојс. 32; 33). Зато пророк Исаија каже: Тешко онима што су без вина пијани (Иса. 28; 1) и саветује, говорећи: Немојте постићи будући у свађи (Иса. 58; 4). Онима који у таквом стању посте, он као да говори у име Господње: То ли називаш постом угодним Богу - кад повијеш врат свој као срп? Зато одвраћам очи своје од вас кад ширите руке своје к Мени, и када умножавате молитве своје, Ја не слушам (Иса. 58; 5,1; 15).

3 Према томе, пијанство такве врсте, које потиче од мржње и које је, више него било шта друго, разлог да се Бог одврати од нас, ђаво настоји да изазове код оних што се моле и посте. Он их подсећа на сагрешења других људи према њима, подстиче их на злопамћење и оштри им језик за клевете. Он при том чини да се уподобе оном човеку којег Давид описује како се моли преиспуњен злом: Смишљаш безакоње по цео дан, неправду је смислио језик твој, као бријач оштар учинио си превару (Пс. 51; 3-4).

Давид моли Бога да га избави од таквих људи, говорећи: Избави ме, Господе, од човека злога, и од мужа неправедног ослободи ме... изоштрише језик свој као у змије, отров аспидин је под уснама њиховим (Пс. 139; 1,3)-

4 Молим вас, браћо, да ми, у време поста и молитве, од срца опростимо ако смо некад уистину имали или мислили да имамо нешто против некога и да сви пребивамо у љубави. Осим тога, мислимо боље један о другоме, подстичући се узајамно на љубав и добра дела. Говоримо добро једни о другима и у самим себи расуђујмо и размишљајмо о ономе што је добро пред Богом и пред људима, да бисмо постили похвалним и непрекорним постом и да би молитве које упутимо током поста биле Богу угодне, како бисмо Га по благодати на доличан начин називали Оцем и могли одважно да Му кажемо: Оче, опрости нам дугове наше као што и ми опраштамо дужницима својим (Мт. 6; 12).

5 Постоји, опет, и друга недолична ствар коју злонамерник током поста и молитве полаже у наше душе. То је преузношење, које је у себи носио и онај фарисеј: премда је постио и молио се, вратио се (са молитве) без плода (досл. празан). Ми пак, знајући да је нечист сваки који је надменога срца и да га Бог не прихвата, и знајући да смо дужници Богу у многим и великим стварима и да враћамо тек најмањи део дуга, занемарићемо оно што је из нас као сасвим ништавно и стремићемо оном што је испред нас, постећи и молећи се скрушенога срца, уз самопрекоревачење и смирење, да би и наш пост био чист и богоугодан, и да би у храму Божијем владали пажња и будност.

6 Други начин деловања лукавога, који чини да наш труд поста и молитве буде бескористан, састоји се у томе да нас убеди да то чинимо (тј. да постимо и да се молимо) из славољубља и лицемерја. Зато Господ у Еванђељу саветује, говорећи: Уђи у собу своју и, затворивши враћа своја, иомоли се Оцу своме Који је у тајности; и Отац твој који види тајно, узвратиће ти јавно (Мт. 6,6).

7 Он то не говори зато што нам заповеда да се отуђимо од сабирања у храму, од (заједничке) молитве и псалмопојања. У том случају не би Му Псалмопојац - пророк говорио: Усред Цркве хвалићу Те (Пс. 21; 23), Исповедаћу Те и хвалити међу народима, Господе, псалмопеваћу Ти међу незнабошцима (Пс. 56; 10) и Завете моје испунићу пред онима који Га се боје (Пс. 21; 26), а нама: Уцрквама благосиљајте Бога (Пс. 67; 27) и Ходите, поклонимо се и припаднимо Њему и плачимо пред Господом Створитељем нашим (Пс. 94; 6). Време нам не дозвољава да сада наведемо и друге, још узвишеније примере. Господ, дакле, поучава да се молимо у самоћи, у својим кућама, па чак и на својој постељи. подстиче нас да се молимо Богу и у цркви, као што молитва која се твори «изнутра», тј. умом, подсти-

че да се молимо и уснама. Онај пак који хоће да се помоли само онда када уђе у храм Божији, али ни код куће, ни на путу, ни на трговима не мари за молитву, неће се истински молити ни онда кад се нађе у храму Божијем.

8 То показује онај што после речи: Готово је (приправно је) срце моје, Госпode, додаје: Певаћу и псалмопојаћу у славу Твоју (Пс. 56; 8) а на другом месту каже: Када бих Те спомињао на постели мојој, у јутрима бих размишљао о Теби (Пс. 63; 7). Речено је, међутим, и следеће: А када постите, каже Христос, не будите суморни као лицемери; јер они натмуре лица своја да се покажу људима како посте.

Заиста вам кажем: примили су плату своју. А ти када постиш, намажи главу своју, и лице своје умиј, да те не виде људи где постиш, него Отац твој Који је у тајности; и Отац твој, Који види тајно, узвратиће теби јавно (Мт. 6; 16-18).

9 О, какво неупоредиво човекољубље! Господ нам је овим речима сада објавио пресуду и одлуку која ће се пројавити на будућем суду, да бисмо још овде задобијали бољу пресуду и бољи удео. Онима који живе славољубиво, а не према Његовим заповестима Господ ће изговорити речи које су сагласне с оним што сад говори: "Примили сте своју награду током свога живота" као што је и Авраам, према еванђелској параболи, рекао оном богаташу у пламену: Примео си добра своја у живошу своме (Лк. 16; 25). Онима пак који се подвизавају у врлини имајући само Њега у виду, Он каже да ће им узвратити јавно, тј. да ће им пред оним општесветским сабором (досл. призором) узвратити благословом, наследством, радошћу и непорочним и вечним наслађивањем. Онај Који жели да се сви спасу и да дођу у познање истине, не жели да неко буде лишен овога наследства, због чега, као што сам рекао, сада објављује Своју непристрасну и непроменљиву пресуду, показујући да су синови Божији само они што су презрели људску славу.

10 Због тога Он казује о овоме и о другоме, говорећи: Отац твој, Који види тајно, узвратиће теби јавно, да би оне што су презрели празну и људску славу учинио Својим синовима и санаследницима и да би их показао као такве. Оне друге ће, међутим, уколико се не покају, лишити усиновљења. Господ ово говори зато да наша молитва и пост не би били видљиви за људске очи, услед чега од њих не би било никакве користи: догодило би се да одважно истрајавамо у труду молитве и поста, а да се лишавамо награде за то! Говори нам да намажемо главу уљем и да умијемо лице, тј. да се не трудимо да будемо бледи, прљави и суве главе, као да смо измучени. постом и као да презиремо тело, због чега бисмо добили похвалу од људи. Тако су услед славољубља поступали фарисеји, због чега су праведно отуђени од Христове Цркве, и Господ строго забрањује да их подражавамо.

11 Ако неко узвишено каже да се овде мисли на главу душе, односно на ум као на

њен владајући део и да лице овде означава маштовити део душе (уобразиљу) у којем се налази постојано средиште оних утисака (досл. дејстава) која потичу од чула, онда је добро ако, док постимо, помазујемо главу уљем, тј. ако свој ум учинимо милосрдним, и ако умијемо своје лице, тј. своју уобразиљу, од срамних и нечистих помисли, од гнева и сваког лукавства. Такав пост, који се савршава на такав начин, не протерује и не посрамљује само све рђаве страсти а заједно са њима и подстрекаче и творце ових страсти, односно демоне, него и поснике придружује добрим ангелима и преображава их у ангеле, чини да ангели буду њихови чувари и побуђује их (ангеле) да им помажу и да буду њихови сатрудници.

12 У старини се, код оне тројице младића у Вавилону, украшених истим таквим уздржањем и постом, показало да је заједно с њима у пламену и четврти, који их је сачувао неповређенима и чудесно их орошавао. На сличан начин је пред Данила, који је упражњавао вишедневни пост, стао ангео, умудрујући га и предсказујући му будуће догађаје.

Другом приликом, када је он (Данило) молитвом и постом затворио уста лавовима, ангео је са великог растојања пренео кроз ваздух пророка, који му је донео храну. Тако ће и у нама, који заједно упражњавамо телесни и духовни пост и молимо се, уз садејство добрих ангела бити погашен огањ телесних жеља, гнев ће бити укроћен као они лавови, и бићемо причасни пророчкој храни са надом у будућа добра, вером и умним созерцањем, биће нам дато да газимо змију и шкорпију и сву силу ђаволску.

13 Пост који није такав и који се не савршава на такав начин сродан је злим ангелима: њима је својствено гладовање (досл. узимање хране, грч. агрсхрш) повезано са гневом и мржњом, са гордошћу и противљењем Богу. Због тога ћемо им се супротставити, будући да смо ми послушници и служитељи Добра, јер не ратујемо против крви и тела, каже апостол, него против поглаварства, и власти, и господара таме овога света, против духова злобе у поднебесју (Еф. 6; 12).

Ми не можемо да им се успротивимо искључиво постом, него ћемо, за своју заштиту, користити и оклоп праведности, шлем спасоносне милостиње, штит вере као и мач Духа, најмоћнији у одбрани, а то је нама упућена, спасоносна реч Божија. На тај начин, треба да водимо добру битку, да сачувамо чврсту веру и да погасимо стреле лукавога и да, показавши се у свему као победници, задобијемо небеске и неувеле венце, радујући се заједно са ангелима у Самом Христу нашем Господу.

14 Њему приличи свака слава, власт, част и поклоњење са беспочетним Његовим Оцем и свесветим, благим и живототворним Духом, сада и увек и у векове векова. Амин.

Извор: <http://www.pravoslavie.ru>

БАНИЈИ СЕ ВРАЋА ЊЕН МАНАСТИР

Иако је постојао свега 88 година, манастир Комоговина је увек био религиозни, културни и политички центар Срба на Банији.

У селу Комоговина, недалеко од Костајнице, обнавља се велика православна светиња. Уређени црква и звоник, ози-дани нови иконостас и престо. Следи обнова манастирског конака.

ЗВУК мешалице, одјеци закивања и журбано дови-кивање мајстора, “нарушавају” мир порте Светопробра-жењске цркве удаљене двадесетак километара од Костај-нице, у Хрватској. После 238 година обнавља се манастир Комоговина - једини манастир Српске православне цркве на Банији, верско и духовно средиште, стециште и окупља-лиште Срба у овом делу Крајине. Уздиже се и пише још јед-ну страницу свог васкрсења, као и после сваког страдања у минулим временима.

Подигнут поткрај 17. века, манастир Комоговина је ве-ковима делио судбину и сва искушења свог народа. Рушен је, харан, чак и укинут одлуком Марије Терезије 1777. го-дине... Од тада је манастирска црква сведена на ниво паро-хијске, али је за народ овог краја оставила манастир. Више од два века, Банијци су упорно говорили: “Идемо на службу светом манастиру”.

Судбину банијских Срба, ова светиња је поделила и после злокобне “Олује” - запустела је, покрадена, а црквена звона утихнула... Са манастирског конака украден је цреп, његова кровна грађа је потпуно иструнула, зидови година-ма кисли и пуцали, прозори и врата поскидани, почупане електроинсталације...

- Обнову манастира Комоговина, духовног центра Ба-није и велике светиње наше епархије, започели смо пре пет година радовима на манастирској цркви - каже за “Новости” владика Герасим, епископ горњокарловачки. - Најпре је за-мењена дотрајала кровна конструкција цркве и звоника, ка-мени звоник је уређен, обновљена је дрвена конструкција носача звона, а унутрашњост храма омалтерисана. Озида-ни су нови иконостас и престо, што је, после деценију и по, цркви “вратило” редовна богослужења.

Упоредо са обновом храма, по владикиним речима, урађен је и пројекат реконструкције манастирског конака. Послови су започели новембра 2014. године заменом ком-плетне кровне конструкције конака, површине око 800 ква-дратних метара.

- Сада нам предстоји уређење одаја конака - наставља епископ Герасим.

- Када конак буде завршен у манастир ће да се врате монаси, да га оживе и да својим присуством, молитвама и радом, буду додатни подстрек утврђивању и оснаживању духовног живота Срба на Банији. Обнова ће и нашим ве-рницима на Банији дати додатну сигурност, не само ради места где ће се молити, него и због осећаја да нису сами и да је црква увек била и остаје уз њих.

Манастири су у српском народу, подсећа владика, увек имали посебно место. Пружали су и пружају, каже, сигур-ност и утеху преко потребне и у мирним и у бурним вре-менима.

- Са верним народом Баније, али и читаве Горњокарло-вачке епархије, подижемо ово дело у славу Господу - говори епископ Герасим. - Да буде завет наше вере, симбол муче-ничког страдања наших верника, искра нашег преображења и васкрсења као и место састајања и духовног препорода сваког човека. Обновом манастира Комоговина, такође, по-колењима у аманет остављамо истинско сведочанство наше

вере и љубави према Богу и своме роду. Остављамо им све-тињу у којој ће будући нараштаји узростати, чувајући веру својих отаца и негујући истинске вредности које треба да красе сваког човека.

И сам почетак обнове манастира Комоговина, сведо-чи владика, унео је преко потребну искру вере и живота, не само малобројним Србима на Банији, него и Банијцима које су минули ратови однели далеко од прадедовских кућа и огњишта.

- Већину послова на обнови манастира раде Срби из Костајнице и околине, који немају стално запослење, па су им приватни послови једини извор зараде - каже епископ Герасим. - А, откада је започела обнова, јављају се Баниј-ци из свих крајева света и прилозима помажу обнову све-тиње. Много њих је током последњег рата напустило своја огњишта, али су свесни да је обнова манастира Комоговина доказ вишевековног живота православних Срба на Банији. Све више се и самоиницијативно организују и прикупљају средства за обнову своје светиње. Недавно смо, од Банијаца из Лондона, добили велики прилог, довољан да поставимо нови под у храму.

Обнова манастира Комоговина, по речима владике, наставиће се постепено, онолико колико дозволе новчане могућности. Осим издвајања из Епархије и прилога верни-ка, обнову светиње више пута су помогле и власти Србије и предузећа из Мркоњић Града и Град Добој. Тим средствима, каже наш саговорник, обновљени су кров и звоник храма.

ДУША СРПСКОГ НАРОДА

МАНАСТИР Комоговина основан је 1688. године. Пр-вобитни манастирски храм саграђен је од дрвета и био је посвећен Светом Архистратигу Михаилу. После добијања дозволе за градњу цркве од чврстог материјала, подигнут је 1728. године, нови манастирски храм од камена и посвећен Вазнесењу Господњем, а био је седиште костајничко-зрино-пољских епископа. У то време у Комоговини је постојала школа иконописања, а у манастиру је дуго боравио и Дос-итеј Обрадовић. Манастир је 1777. насилно укинула Марија Терезија, а црква је постала парохиска и посвећена је Пре-ображењу Господњем.

Иако је постојао свега 88 година, манастир Комоговина је увек био религиозни, културни и политички центар Срба на Банији. Прота Никола Беговић о томе пише: “Манастир Комоговина бијаше у Банији српска база, ту је била душа на-рода. Што је ту договорено и закључено, то се свуда савјесно извршило”.

СПОМЕН-ДОМ

ОБЈЕКАТ сада манастирског конака грађен је, како сазнајемо, осамдесетих година на одузетој манастирској земљи. Био је то Спомен-дом оснивања Четврте бригаде 7. Банијске дивизије у ком се чувала и успомена на 126 српске деце, жена и стараца, из Комоговине и околних села, убије-них у стравичном усташком пиру уочи Савиндана 1942. го-дине. Њихова имена била су исписана у Спомен дому.

- Када само одлучили да се манастир Комоговина об-нови, 2009. године, објекат и земљиште вратили смо у влас-ништво манастира - прича владика Герасим. - Са надлеж-ном општином Кукурузари потписали смо уговор о замени некретнина, па смо за црквено земљиште које се “наслања” на школу у Меченчанима, добили ово за манастир. Сада је једино тако могло.

АКТУЕЛНОСТИ са интернет презентације епархије горњокарловачке

Празник Светог апостола Андреја Првозваног | 13. децембар 2015. |

У недељу двадесет осму по Духовима, када наша Света Црква прославља успомену на Светог апостола Андреја Првозваног, служена је Света Архијерејска Литургија у Саборном храму у Карловцу. Литургијском сабрањем начествовао је Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим уз саслужење протопрезвитера - ставрофора Славише Симаковића, протонамјесника Предрага Сушића и ђакон Јована Галамића.

Проповедајући Христово Еванђеље, Свети апостол Андреј претрпио је многе недаће и невоље, али је остао непоколебљив у својој вјери. Својим чудесним моћима исцјелио је многе болесне. Како је за живота исцеливао убоге и болесне, тако је настављено и након његове смрти са деловањем његових чудесних моштију. Он до дана данашњег помаже свима, који у невољи и болести траже помоћ од њега.

У својој бесједи по окончању сабрања, Епископ Герасим поучио је присутни вјерни народ о значају благодарења Господу за све што нам је пружено. „Сваки човјек треба увијек да буде благодаран Господу, сваки свој дан и свако дјело својих руку потребно је да започне са молитвом. За свако добро које је од Господа нама дано, за наше здравље и за све оно што имамо треба да будемо благодарни Богу, јер је Његова љубав према нама неизмјерна. Ми нисмо потекли сами од себе, Господ нас је створио да будемо Његов рукаод и Његов виноград, ради тога, док год смо овде на земљи,

потребно је да се кајемо за своје гријехе да би се приближили Спаситељу и Творцу нашем, коме је Слава у све векове.”

Црква у Врховинама добила нови кров | 30. новембар 2015. |

Благословом Његово Преосвештенство Епископа горњокарловачког г. Герасима започети радови на санацији кровишта на храму Светих Архангела Михаила и Гаврила у Врховинама за ову годину привредени су крају. Замјена дотрајалог лименог крова са цријепом, овом заштићеном културном споменику дало је нови сјај. Средства за санацију осигурана су од стране Министарства културе, заштита културне баштине Републике Хрватске.

Освећено звоно за храм у Врелу Кореничком | 26. новембар 2015. |

На празник Светог Јована Златоустог, 26. новембра 2015. године, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим уз саслужење свештства Епархије горњокарловачке и уз присуство вјерника, осветио је ново звоно, које је потом и постављено на звоник храма Успења Пресвете Богородице у Врелу Кореничком. Звоно је храму у Врелу придарио г. Дејан Вукобрадовић из Рудановца.

Архијерејска Литургија и рукоположење у Моравицама | 22. новембар 2015. |

У недељу двадесет пету по Педесетници, 22. новембра 2015. године, када наша Света Црква прославља молитвени спомен на Свете мученике Онисифора и Порфирија и Светог Нектарија Егинског, Архије-

рејском Литургијом у храму Светог великомученика Георгија у Моравицама, свештеноначествовао је Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим. Епископу су овом приликом саслуживали архимандрити Наум и Михаило, протопрезвитер - ставрофор Јеленко Стојановић и ђакони Јован Галамић и Драган Михајловић. Током Свете Литургије, Епископ Герасим је у чин презвитера рукоположио ђакон Драгана Михајловића, који ће своју узвишену мисију, службу Богу и Светој Цркви нашој, као и таланте које му је Господ подарио, уносити Богу и умножавати у личном мјесту Госпић и селу Смиљану, родном мјесту нашег знаменитог научника Николе Тесле.

По окончању Литургијског сабрања, Епископ се обратио присутним вјерницима бесједом на тему данашњег прочитаног одломка из Јеванђеља, о Милостивом Самарјанину, које говори и о испуњавању заповјести Божије о љубави.

„Ближни су нам сви који требају милост нашу. Подвиг свих нас људи јесте тај да ми не окрећемо главу од ближњег свога, него да помогнемо и пружимо руку свакоме човјеку који је у невољи. Милошћу према другима, ми себи обезбјеђујемо Царство Небеско, а то не смије да буде тешко никоме од нас, јер милошћу ми првенствено чинимо милост према себи, а онда и према ономе коме је заиста милост и помоћ потребна. Нека ова Јеванђелска прича буде свагда у мислима нашим, нашем сјећању, да би ми љубављу према другима спасили онога коме је помоћ потребна, а самим тим и самога себе.”

Посјета Епархији горњокарловачкој | 19. новембар 2015. |

Дана 18. новембра у поподневним часовима, у радну посјету Епархији горњокарловачкој стигао је директор Управе за сарадњу са црквама и вјерским заједницама у Влади Републике Србије, г. Милета Радојевић. У јутарњим часовима, 19. новембра посјети се придружио и директор Републичког секретаријата за вјере у Влади Републике Српске г. Драган Давидовић. Уважене госте је у Епархијском двору у Карловцу дочекао Епископ горњокарловачки г. Герасим.

Истог дана, Епископ је заједно са гостима обишао парохијски дом у Госпићу који је у фази обнове и који ће захваљујући помоћи поменутих институција у догледно вријеме бити оспособљен за становање свештеника. Такође, у склопу обиласка посјећен је и тематски парк „Никола Тесла” у Смиљану, у оквиру којег се налази храм посвећен св. апостолима Петру и Павлу, као и родна кућа нашег чувеног научника Николе Тесле.

Епископ Герасим се захвалио гостима на њиховом доласку и посјети Епархији горњокарловачкој и на помоћи коју су пружили за радове на обнови парохијског дома у Госпићу као и храма у Смиљану, а све како би рад свештеника био олакшан, а црквени живот у овој парохији био унапријеђен.

Радови на уређењу црквене порте, чесме и платоа у Топуском | 04. новембар 2015. |

После успешно завршене обнове храма Рођења Светог Јована Претече, Српска православна црквена

општина у Топуском, благословом Његовог Преосвештенства Епископа горњокарловачког Господина Герасима, приступила је уређењу црквене порте, платоа и изградњи спомен чесме.

Црквена порта полако добија свој пуни сјај. Прелепа чесма краси црквено двориште и биће посвећена највећем Српском светитељу, Светом оцу Сави. Благодарни смо Господу и захвални свима на овом Богоугодном делу. Нека Господ свима нама подари здравља и благослова.

Нови посленик на њиви Господњој

| 25. октобар 2015. |

У недељу двадесет и прву по Духовима, на празник Светих мученика Тараха, Прова и Андроника, у Саборном храму у Карловцу служена је Света архијерејска Литургија. Литургијом на данашњи празник началствовао је Епископ горњокарловачки г. Герасим, коме су саслуживали протојереји - ставрофори Милан Дудуковић и Будимир Галамић из Митрополије загребачко - љубљанске, протојереј - ставрофор Славко Симаковић и протонамјесник Предраг Сушић из Епархије горњокарловачке, која је од данас богатија за још једног сабрата и саслужитеља.

Епископ Герасим је у току Литургије у ђаконски чин рукоположио г. Јована Галамића, дипломираног теолога Православног Богословског факултета Свети Василије Острошки у Фочи, који је родом из Крања.

По окончању Свете Литургије, Епископ се обратио присутним вјерницима, честитаваши им данашњи празник и зажељевши да по ријечима Светог апостола и Јеванђелиста Луке, наша душа буде плодно тло, гдје ће свака ријеч Божија да се прими, да расте, да се развија и донесе

добре плодове. Епископ је такођер нагласио да је данашњи дан велика радост за читаву Епархију горњокарловачку, јер је данас рукоположен нови посленик на њиви Господњој, коме је зажелио да ревностно обавља службу у корист Свете Цркве наше.

Поклоничко путовање вјерника парохије српско-моравичке

| 29. септембар 2015. |

Благословом Његовог Преосвештенства епископа горњокарловачког Господина Герасима, вјерници парохије српско-моравичке по трећи пут у последњих осам година ишли су на поклоњење Светом Василију Острошком Чудотворцу у манастир Острог. Педесет вјерника предвођени својим парохом најприје су 25. септембра око дванаест сати посјетили манастир Ждребаоник код Даниловграда и поклонили се моштима Светог Арсенија Сремца, а затим у раним поподневним сатима истог дана стигли у манастир на Острогу.

У неисказаној духовној радости око петнаест сати поклонили се и целивали мошти Светог Василија Острошког Чудотворца, да би сви навече узели учешће на вечерњем богослужењу као и сутрадан на Светој литургији. Око десет сати 26. септембра кренули смо са Острога пут Требиња у манастире Тврдош и Завалу. На Крстовдан посјетили смо Херцеговачку Грачаницу на Црквини и узели учешћа на литургијском сабрању у препуном храму. Након свете литургије благословом надлежног пароха у просторијама парохије били смо срдечно почашћени осјећајући на сваком кораку топлину и братску љубав коју ће сваки од нас дуго памтити. Опраштајући се од наших домаћина кренули смо назад својим кућама носећи најприје неисказани осјећај присуства Божије

благодати на Острогу као и у осталим светињама које смо походили и којима смо се поклонили и посебну топлину људи које смо сретали ових свих Крстовданских дана.

Архиепископ из Ката-ра у посјети Епархији горњокарловачкој

| 16. септембар 2015. |

У сриједу 16. септембра текуће године, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим дочекао је у Саборном храму Светог Николаја у Карловцу Високопреосвећеног Архиепископа катарског г. Макарија (Јерусалимска Патријаршија). Након обиласка Саборног храма, Епископ Герасим угостио је Високопреосвећеног Архиепископа Макарија у просторијама Епископске резиденције у Карловцу, гдје је госта подробије упознао са стањем и животом Цркве Христове и њених вјерника у Епархији горњокарловачкој.

Братски састанак свештенства и монаштва карловачког намесништва

| 31. август 2015 |

Благословом Његовог Преосвештенства Епископа горњокарловачког Г. Герасима, дана 30. августа текуће године, у просторијама манастира Пресвете Богородице Тројеручице у Доњем Будачком, одржан је братски састанак свештенства и монаштва Архијерејског намесништва карловачког, под председавањем архимандрита Наума, надлежног Архијерејског намесника. Након уводне речи, уследио је радни део састанка у току којег су кроз отворени разговор разматрани текући парохијски проблеми, начини за њихово превазилажење, као и предлози за унапређење верске наставе у основним школама. Након двоипосатног активног учешћа свих присутних, архимандрит

Наум је окончао радни део састанка позивом на конкретизацију предложених пројеката и планова које треба реализовати у скорје време.

Слава храма Св. пророка Илије у Крбавици

| 03. август 2015. |

У недељу 02. августа, на празник Светог пророка Илије Тесвићанина који је уједно и заштитник храма у Крбавици, Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим началствовао је Евхаристијским сабрањем уз саслужење архимандрита Наума и јереја Николе Малабабића пароха кореничког, којег је овом приликом за ревностан свештенопастирски рад и службу Цркви Христовој, Епископ Герасим одликовао чином протонамјесника.

Након освештања славског колача и кољива Епископ Герасим обратио се окупљеним вјерницима пригодном бесједом честицајући данашњи празник и говорећи о значају очувања вјере и светиња за опстанак сваког појединца, а самим тим и цјелокупне заједнице вјерујућих у Христа. „Господ Исус Христос нам је својим доласком и страдањем поставио темеље, а на нама самима је да изграђујемо ту грађевину, да не рушимо храм који је у нама својим сагрешењима, него да га обнављамо и чинимо угодним да би се у њега услио сам Господ. Наше срце се не обнавља материјалним стварима, оно се обнавља молитвом, Светим Причешћем, јер само Господ је тај који има моћ да одагна све зле помисли које муче човјека и да човјек подари своје срце Господу, да храм који носимо у себи буде Божији храм. Исто тако и овај храм у коме се данас налазимо иште обнову, а њега можемо да обновимо само ако је храм унутар нас спреман да прими Господа и ради тога ми морамо да

почнемо од себе, да би све што даље чинимо било на добро и на спасење наше.” По окончаном богослужењу, домаћин данашњег сабрања припремио је послужење у порти храма за све присутне вјернике.

Поклоничко путовање у манастир Острог

| 24. јул 2015. |

Благословом Његовог Преосвештенства Епископа горњокарловачког г. Герасима, у организацији СПЦО-е Хр. Костајница, организовано је дводневно поклоничко путовање у ман. Острог. Упркос великим врућинама на пут према српским светињама кренуло се у недјељу увече 19. 07. 2015. год.

Иако је било потешкоћа у путу рано ујутро стигли смо у ман. Ждребаоник код Даниловграда те били изузетно лијепо примљени од сестара овога дивнога манастира, те се поклонили моштима св. Арсенија Сремца. Одавде настављамо пут према ман. Острогу у који смо брзо стигли, те се смјестили у собе Доњег манастира а које смо већ раније договорили. Пошто смо имали доста времена за овај непресушни извор Божије благодати полако смо пристизали да цјеливамо и да се поклонимо моштима св. Василија Острошкога и да буквално уживамо у љепотама овога дивнога манастира. Велика већина наших парохијана остала је на ноћењу у Горњем манастиру дубоко осјећајући присуство Божије благодати те у раним јутарњим сатима присуствовали и св. Литургији. Неки од парохијана који нису били крштени брзо су пронашли кума те приступили св. Тајни Крштења. Из манастира Острог крећемо видно расположени и носећи благослов са овога светог мјеста пут херцеговачке Грачанице у који стижемо у врело подне те

били упознати од наших домаћина како је изграђена ова херцеговачка красотица. Одавде настављамо пут манастира Тврдош гдје нас дочекује добри домаћин г. Мирослав те нас потанко упознаје са великом историјом овога светог и Богомчуваног манастира.

Обишавши ове светиње крећемо пут Костајнице свако у својим мислима и обећањима да ћемо ако Бог да поново наћи времена и жеље да се опет поклонимо овим нашим светињама носећи са собом благослов св. Василија Острошкога и других светих Божијих угодника чијим смо се светим моштима поклонили.

Професор Михаил Тритос у Епархији горњокарловачкој

| 08. јул 2015. |

Бивши декан и професор на Теолошком Факултету, Аристотеловог Универзитета у Солуну г. Михаил Тритос, ових дана борави посјети нашој Епархији. Овом приликом професор је на Ивањдан у манастиру Богородице Тројеручице у Доњем Будачком одржао предавање на тему: Старац Пајсије светогорац, пријатељ Божији. На предавању је био присутан и Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки г. Герасим. Вијест о предавању прећели су и грчки црквени сајтови попут Ромфеа. гр, Амен.гр и др.

Света архијерејска Литургија у манастиру Гомирје

| 07. јул 2015. |

Евхаристијским сабрањем у манастирском храму рођења Светог Јована Крститеља у Гомирју молитвено је прослављена успомена на рођење Светог Јована, Предтече и Крститеља Господа нашег Исуса Христа. Сабрањем је началствовао Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки Герасим

уз саслужење архимандрита Наума, протопрезвитера - ставрофора: Миће Костића и Јеленка Стојановића, као и презвитера Горана Славнића.

По заамвоној молитви и освећењу славског кољива и резања колача, извршена је литија око храма након које се Епископ Герасим окупљеним вјерницима обратио пригодном бесједом, говорећи о данашњем празнику и значају рођења Предтече Господњег. „Родитељи Светог Јована Крститеља бијаху праведници, али бездетни, бездетност њихова није била знак гнева и казне Божије, него је имала да послужи слави Божијој, да би се кроз то чудо име Божје прославило. Ради тога, рођење његово је требало да буде на један чудесан и посебан начин. То јесте да родитељи који су били стари, по благодати Духа Светог роде дијете, али не обично дијете, него оно које је имало посебну мисију и које је ту своју мисију успешно испунило. Испуњавајући мисију за коју је био призван, а то је да припреми срца људска за долазак Господа, поучио је многе да пођу за Господом и чују ријечи Његове, да би се тиме спасли.”

Концерт духовне музике у Карловцу

| 24. јун 2015. |

Благословом Његовог Преосвештенства Епископа горњокарловачког г. Герасима, у сриједу 24. јуна у Саборном храму у Карловцу одржан је концерт духовне музике хора и ансамбла „Аллилуиа” из Београда под диригентским водством Милице Радивојевић. Пред већим бројем вјерника и поштовалаца духовне музике хор је представио свој богат програм.

Хор и ансамбл „Аллилуиа” из Београда основан је 2014. године. Иако млад, ансамбл је у свом досадашњем раду остварио

значајне резултате као добитник специјалне похвале у категорији великих хорова на овогодишњем фестивалу „Хорови међу фрескама” у Београду, такође је добитник захвалнице за допринос обиљежавања стогодишњице од смрти Стевана Мокрањца у Храму Св. Саве у Београду. Као вокални ансамбл, „Аллилуиа” је снимио и аудио цд у виду женског триа (на репертоару су српска и руска духовна музика). Оснивач и диригент хора је Милица Радивојевић. Диригент Милица Радивојевић усавршавала се са вршним свјетским стручњацима из области дириговања из различитих култура (Русија, Аустрија, Немачка, Грчка, Иран, Финска), како у области хорског тако и у области оркестарског дириговања.

Епископ крушевачки г. Давид у посјети Епархији горњокарловачкој

| 23. јун 2015. |

Дана 23. јуна текуће године Епископ крушевачки г. Давид посјетио је престони град горњокарловачке Епархије гдје га је у својој резиденцији примио домаћин, Епископ Герасим. У току дана Епископи су обишли Дрежницу, Јасенак и Огулин гдје их је дочекао надлежни парох дрежнички протојереј Милош Орељ, а на парохији огулинској протојереј Милан Симић, као и Плашки, некадашње сједиште Епископа горњокарловачких гдје их је дочекао парох плашчански, јереј Горан Славнић. Свештеници су Епископе упознали са стањем на поменутих парохијама, актуалним проблемима и стварима везаним за повратак становништва, као и радовима на обнови светиња ових парохија које су својим вјековним постојањем биле и остале стуб очувања вјере и опстанка православног живља ових крајева.

А Д Р Е С А Р

ПРАВОСЛАВНА ЕПИСКОПИЈА ГОРЊОКАРЛОВАЧКА

Славе Рашкај 14; 47 000 Карловац; Република Хрватска

телефон: 00385 (0)47 642 531; факс: 00385 (0)47 642 532; e-mail: episkop@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КАРЛОВЦУ

Амброза Враницанија 6; 47 000 Карловац

**ПРОТОНАЈЗЕСНИК
МИЛАНДРАГ СТОКАНОВИЋ**

tel: mob: +385 (0)99 776 776 9
fax: e-mail: milidrag.stokanovic@gmail.com

**ПРОТОЈЕРЕЈ-СТАВРОФОР
САВКИША СИМАКОВИЋ**

tel: mob: +385 (0)95 87 87 197
fax: e-mail: simakovic@gmail.com

**ПРОТОНАЈЗЕСНИК
ПРЕДРАГ СУШИЋ**

tel: mob: +385 (0)95 871 62 69
fax: e-mail: predragsusic@yahoo.com

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ДВОРУ

**ПРОТОЈЕРЕЈ-СТАВРОФОР
РАДОСЛАВ ЈАНЂЕЛИЋ**

Миле Б. Чађе 46; 44 440 Двор

tel: +385 (0)44 871 811 mob: +385 (0)98 56 36 13
fax: +385 (0)44 871 811 e-mail: spc1@optinet.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У РИЈЕЦИ (I)

**ПРОТОЈЕРЕЈ-СТАВРОФОР
ЛИЋО КОСТИЋ**

Ивана Зајца 24/1; 51 000 Ријека

tel: +385 (0)51 335 399 mob: +385 (0)91 514 82 50
fax: +385 (0)51 324 160 e-mail: spco-na-rijeci@ri.t-com.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ПУЛИ

**ПРОТОЈЕРЕЈ-СТАВРОФОР
ГОРАН ПЕТКОВИЋ**

Перој 19; 52 215 Водњан

tel: +385 (0)52 520 654 mob: +385 (0)98 979 30 38
fax: +385 (0)52 520 654 e-mail: spco_pula@yahoo.com

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ОГУЛИНУ

**ПРОТОЈЕРЕЈ
МИЛАН ОГУЛИЋ**

Б. Франкопана 16; 47 300 Огулин

tel: +385 (0)47 532 475 mob: +385 (0)98 130 05 31
fax: +385 (0)47 532 475 e-mail: spco-ogulin@live.com

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КОЛАРИЋУ

**ПРОТОНАЈЗЕСНИК
ЗЕЉКО ВИДАКОВИЋ**

Коларић 67; 47 220 Војнић

tel: +385 (0)47 883 519 mob: +385 (0)99 201 40 15
fax: +385 (0)47 883 519 e-mail: zeljkovidakovic19@yahoo.com

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ГОСПИЋУ/СЛИЊАНУ

**ЈЕРЕЈ
ДРАГАН ЛИХАЧКОВИЋ**

Ул. Специјалне Јединице Полиције 16; 53 000 Госпић

tel: mob: +385 (0)97 668 264 1
fax: e-mail: dragan.bn.gk@hotmail.com

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ДОЊОЈ ЛАПЦИ

**ЈЕРЕЈ
ПРЕДРАГ ПАНТЕЉИЋ**

Маршала Тита 11; 53 250 Доња Лапац

tel: +385 (0)53 765 154 mob: +385 (0)99 596 25 69
fax: +385 (0)53 765 154 e-mail:

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ТОПУСКОЈ

**ПРОТОЈЕРЕЈ
ЛИЛЕ РИСТИЋ**

Прилаз г. Драшковића 2а; 44 415 Топуско

tel: +385 (0)44 733 329 mob: +385 (0)91 585 05 46
fax: +385 (0)44 733 329 e-mail: parohija.topusko@gmail.com

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У С. МОРАВИЦАМА

**ПРОТОЈЕРЕЈ-СТАВРОФОР
ЈЕЛЕНКО СТОЈАНОВИЋ**

Докмановићи 10; 51 325 Моравице

tel: +385 (0)51 877 137 mob: +385 (0)98 801 051
fax: +385 (0)51 877 137 e-mail: spco-moravice1@net.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ГРАЧАЦУ

**ПРОТОНАЈЗЕСНИК
ЈУГОСЛАВ МАКСИМОВИЋ**

К. Степинца 82; 23 440 Грачац

tel: +385 (0)23 789 08 64 mob: +385 (0)95 509 43 28
fax: +385 (0)23 789 08 64 e-mail:

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ГЛИНИ

**ПРОТОЈЕРЕЈ
СЛОБОДАН ДРАКУЛИЋ**

Хрватска 20; 44 400 Глина

tel: +385 (0)44 880 615 mob: +385 (0)98 977 17 32
fax: +385 (0)44 880 615 e-mail: slobodan.drakulic@hi.t-com.hr

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ДРЕЖНИЦИ

**ПРОТОЈЕРЕЈ
МИЛОШ ОРЕЉ**

Спомендом 66; 47 313 Дрежница

tel: +385 (0)47 566 179 mob: +385 (0)98 983 35 38
fax: +385 (0)47 566 322 e-mail: spco@dreznica.net

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ПЛАШКОЈ

**ПРОТОНАЈЗЕСНИК
ГОРАН СЛАВНИЋ**

Прве гардијске бригаде 1/а; 47 304 Плашки

tel: +385 (0)47 573 456 mob: +385 (0)95 880 36 36
fax: +385 (0)47 573 456 e-mail: goranslavnic@gmail.com

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ПЕТРИЊИ

**ПРОТОЈЕРЕЈ
САША УМИЋЕВИЋ**

Владимира Назора 13; 44 250 Петриња

tel: +385 (0)44 813 419 mob: +385 (0)95 511 46 69
fax: +385 (0)44 813 419 e-mail: sasa_umicevic@live.com

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КОРЕНИЦИ

**ПРОТОНАЈЗЕСНИК
НИКОЛА МАЛОБАБИЋ**

Девете гардијске бригаде 26; 53 230 Кореница

tel: +385 (0)53 756 367 mob: +385 (0)95 806 18 38
fax: +385 (0)53 756 367 e-mail: nmalobabic@gmail.com

МАНАСТИР РОЂЕЊА СВ. ЈОВАНА У ГОМИРЈУ

**АРХИМАНАРХ
МИХАИЛО (БУЧУБЕВИЋ)**

Рибњак 23; 51 327 Гомирје

tel: +385 (0)51 878 188 mob: +385 (0)91 781 43 14
fax: +385 (0)51 878 188 e-mail: manastir.gomirje@hotmail.com

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У КОСТАЈНИЦИ

**ПРОТОЈЕРЕЈ-СТАВРОФОР
ДАЛБОР ТАНАСИЋ**

Даворина Трстењака 5; 44 430 Костајница

tel: +385 (0)44 851 206 mob: +385 (0)91 565 69 54
fax: +385 (0)44 851 206 e-mail: dalibortanasic76@gmail.com

ЕПЦО И УПРАВА ПАРОХИЈЕ У ОТОЧУ

**ПРОТОНАЈЗЕСНИК
САЈЋАН НИКИЋ**

Трг др. Фрање Туђмана 5; 53 220 Оточац

tel: +385 (0)53 771 285 mob: +385 (0)98 900 21 71
fax: +385 (0)53 771 285 e-mail: jerejsladjan@gmail.com

МАН. БОГОРОДИЦЕ ТРОЈЕРУЧИЦЕ У Д. БУДАЧКОЈ

**АРХИМАНАРХ
НАУА (МАКОВИЋ)**

Доња Будачки 6; 47 242 Крњак

tel: +385 (0)47 718 206 mob: +385 (0)99 744 00 29
fax: +385 (0)47 718 206 e-mail: manastir.trojerucica@gmail.com

